

Triple T

**Aangepaste stukken tbv
raad 28 oktober 2014**

Inhoudsopgave:

- **Raadinformatie wijzigingen in de Keuzenota's Triple T (13/10/2014)**
- **Raadsvoorstel keuzenota's Wmo 2015/Jeugdwet en Participatie/Maatregelen WWB (aangepast 7/10/2014)**
- **Concept-begroting (aangepast 7/10/2014)**
- **Beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet ¹ (aangepast 14/10/2014)**
- **Beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB (aangepast 14/10/2014)**
- **Reacties KBO Goirle en Riel en Platform minima**

¹ De bijlage bij deze nota is niet meer opgenomen in deze bundel. Deze ligt ter inzage en is toegankelijk via het internet.

Raadsinformatie

<i>Aan</i>	Raad
<i>Portefeuillehouder</i>	Wethouder
<i>Onderwerp</i>	Wijzigingen in de keuzenota's Triple T
<i>Datum</i>	13-10-14
<i>Afschrift aan</i>	College van B&W

Op 7 oktober zijn de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'* en de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'* besproken in de commissie Welzijn. Naar aanleiding hiervan is een aantal wijzigingen in de keuzenota's aangebracht. De gewijzigde keuzenota's treft u bijgaand aan. Het zijn geen inhoudelijke wijzigingen maar tekstuele aanpassingen die dienen ter verduidelijking.

Keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'*:

- Op pagina 8, beleidskeuze 2 'Beleid eigen bijdragen' is ten aanzien van de te hanteren protocollen als voetnoot toegevoegd dat het gaat om het (AWBZ) Protocol Gebruikelijke Zorg van het CIZ en het Werkdocument Gebruikelijke Zorg van de landelijke Vereniging van indicatie Organen (LVIO)
- Op pagina 12, beleidskeuze 4 'Regels rondom persoonsgebonden budget' zijn tekstuele wijzigingen aangebracht die duidelijk maken dat niet de mantelzorger het persoonsgebonden budget ontvangt maar de klant (zorgvrager) die hiermee vervolgens zijn/haar mantelzorger kan betalen.
- De bijlage bij de keuzenota *'Triple T: bijlage bij nota beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'* is ook conform voorgaande aangepast. Zie hiervoor de wijzigingen op pagina 5 (ten aanzien van de hanteren protocollen) en pagina 17 (ten aanzien van het persoonsgebonden budget voor de klant ten behoeve van diens mantelzorger).

Keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'* :

- Op pagina 13 is bij beleidskeuze 3 opgenomen dat de gemeente zich wil inspannen om de doelgroep een ander aanbod te doen. Hiermee is sprake van een inspanningsverlichting in plaats van dat de gemeente deze doelgroep 'mogelijk' een ander aanbod doet.
- Op pagina 13, hoofdstuk 7, is onder alinea 2 de volgende zin toegevoegd 'In de verordening wordt opgenomen dat het voorkomen van verdringing één van de criteria is bij de keuze van de tegenprestatie respectievelijk de maatschappelijk nuttige activiteiten.'

In de commissie is ook gevraagd naar het aantal tijdelijke SW-contracten in onze gemeente. Dat zijn er 9.

Raadsvoorstel

Agendapunt: 04

Onderwerp

Keuzenota's Wmo 2015/Jeugdwet en Participatie/Maatregelen WWB

Datum voorstel	Datum raadsvergadering	Bijlagen	Ter inzage
23 september 2014	28 oktober 2014	Nota 'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet' Nota 'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB' Bijlage Financiën Triple T Reacties KBO's en Platform Minima	Triple T: Bijlage bij nota beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet

Aan de gemeenteraad,

0. Samenvatting

Op 1 januari 2015 treden er drie nieuwe wetten in werking, te weten: de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Voor al deze nieuwe wetten is de gemeente verplicht om haar uitvoeringsbeleid vast te leggen in een of meerdere verordeningen. Er ligt een aantal belangrijke keuzes aan deze verordeningen ten grondslag. Om hier een weloverwogen besluit over te kunnen nemen, is gekozen voor een uitgebreid traject waarbij, vooruitlopend op besluitvorming over de verordeningen, de keuzes al aan de orde komen in een tweetal aparte keuzenota's. Er is één keuzenota opgesteld voor de nieuwe Wmo en de Jeugdwet en een aparte over de Participatiewet en de Maatregelen WWB. Beide keuzenota's liggen nu ter besluitvorming voor.

1. Wat is de aanleiding / wat is het probleem?

Zoals reeds aangegeven bij de samenvatting is de gemeente verplicht om haar uitvoeringsbeleid ten aanzien van de nieuwe taken vast te leggen in één of meerdere verordeningen. Hierover dient uw raad dit jaar nog een besluit te nemen. De komst van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet betekenen een fundamentele omkering in het denken over de rolverdeling tussen inwoners en overheid. Vanaf 2015 is er geen wettelijk recht op zorg of passend werk meer. Het is de taak van de gemeente om mensen in staat stellen om zoveel als mogelijk op eigen kracht te participeren in de samenleving en hen ondersteuning bieden als dit niet of niet geheel lukt. In de wetgeving zijn hiervoor geen normen vastgelegd. Uw raad moet bepalen wat verstaan wordt onder goede zorg, zelfredzaamheid en (maatschappelijke) participatie, wat een minimum is in de hulp en ondersteuning op het moment dat een inwoner niet of niet geheel in staat zijn om zelfstandig te participeren in de samenleving, waar grenzen liggen aan wat je van informele zorg (hulp vanuit het netwerk / mantelzorg) mag verwachten en wanneer een maatwerkvoorziening c.q. professionele zorg moet worden ingezet. Dat is waar de nieuwe wetgeving over gaat en daarom is het belangrijk om deze normen goed in een verordening vast te leggen. Ook is er een juridisch argument om de gemeentelijke normen voor hulp en ondersteuning in een verordening vast te leggen: het voorkomen van allerlei gerechtelijke procedures. Als er geen normen zijn vastgelegd over het te voeren beleid, zal de rechter blijven uitgaan van de situatie zoals die nu is.

Ambtelijke bijstand: Janke Bolt

Vooraf vastgestelde normen waarin is vastgelegd wanneer volgens uw raad hulp en ondersteuning nodig is en waar de marges liggen waarbinnen ons college kan werken, is uiteindelijk beter voor de democratische legitimiteit van het gevoerde beleid.

Er zijn op dit moment vier verordeningen in voorbereiding: één voor de nieuwe Wmo, één voor de Jeugdwet en een tweetal voor de Participatiewet en Maatregelen WWB. Aan deze verordeningen ligt een aantal belangrijke keuzes ten grondslag. Keuzes die van grote invloed zijn op de uitvoering van de nieuwe taken. Uw raad wil in een vroegtijdig stadium betrokken zijn bij het proces zodat u ook de tijd heeft om standpunten te bepalen en na te denken over de consequenties die bepaalde keuzes voor inwoners met zich mee brengen. Om deze redenen is gekozen voor een uitgebreid traject waarbij, vooruitlopend op de besluitvorming over de verordeningen, een tweetal nota's aan u worden aangeboden, waarin de belangrijkste keuzes aan u worden voorgelegd. De uitkomsten van de besluiten die u neemt, zullen in de verordeningen worden opgenomen. De besluiten die u neemt met betrekking tot jeugd zijn niet gebaseerd op feitelijke gegevens en cijfers. Met andere woorden: omdat we niet beschikken over de feitelijke gegevens, deze komen medio oktober, kunnen we ook niet precies aangeven wat de consequenties zijn van uw keuzes. Daarom maken we een voorbehoud voor de transitie jeugdzorg. Mocht nu blijken dat de uitvoering van de gemaakte keuzes niet haalbaar is, dan moet er de mogelijkheid zijn om bij te stellen.

In de verordeningen worden ook bepalingen vastgelegd over andere onderwerpen. Deze stippen wij in de keuzenota's aan maar wij vragen hierover op dit moment geen besluitvorming. Dit omdat het voortzetting van het huidige beleid betreft, het onderwerpen zijn die meer technisch van aard zijn, of omdat het onderwerpen betreft die in een later stadium verder worden uitgewerkt. Ter besluitvorming liggen aan u voor: de *nota 'Triple T: beleidskeuzes verordening Wmo 2015 en Jeugdwet'* en de *nota 'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'*.

2. Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat gemeentelijke organisatie vanaf 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid kan nemen die zij heeft in de hulp en ondersteuning voor inwoners die niet of niet geheel in staat zijn om op eigen kracht te participeren in de samenleving. Hiervoor moet de gemeente onder andere de toegang tot hulp en ondersteuning hebben georganiseerd, afspraken hebben gemaakt met aanbieders over de te leveren ondersteuningsarrangementen en hebben vastgelegd binnen welke kaders de hulp en ondersteuning geleverd wordt.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Om de kaders, die hun uitwerking vinden in de verordeningen, te kunnen bepalen moet een aantal keuzes worden gemaakt. Deze keuzes zijn uitgewerkt in bijgaande keuzenota's. Voor de inhoud verwijzen wij u dan ook naar deze nota's. Voor de nota met betrekking tot de nieuwe Wmo en de Jeugdwet geldt, dat wij voor u een bijlage ter inzage hebben gelegd die nog meer achtergrondinformatie geeft over de te maken keuzes.

4. Wat mag het kosten?

Er is een aparte bijlage opgesteld waarin de financiën in beeld zijn gebracht. Voor 2015 liggen de uitgaven, ook gelet op het overgangsrecht, voor de nieuwe taken redelijk vast. De financiële uitkomsten van de aanbesteding zijn nog niet bekend. De belangrijkste keuzes die uw raad kan maken en die ook financiële consequenties hebben, zijn:

- Vaststelling eigen bijdragen Wmo. Voorgesteld wordt om uit te gaan van de maximale eigen bijdrage. Verlagen van de eigen bijdrage leidt niet alleen tot een tekort op de financiering van de nieuwe Wmo-taken, maar ook een oplopend tekort bij de financiering van de huidige Wmo-taken (*beleidskeuze 2*).
- Het volledig inzetten van het wtcg-budget voor het opvangen van een eventueel tekort. Voorgesteld wordt nu om € 80.000,00 in te zetten om een hoogwaardige collectieve verzekering mogelijk te maken om de inkomenseffecten van de laagste inkomens te verzachten (*beleidskeuze 3*).
- Vaststelling hoogte pgb. Voorgesteld wordt om de hoogte van het pgb te koppelen aan de kosten van de zorg in natura, waarbij afhankelijk van de wijze van inzet van het pgb (professionele zorg of zorg via het informele circuit) de hoogte vastgesteld wordt. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de feitelijke kosten en wordt bespaard op de uitgaven (*beleidskeuze 5*).
- Het vaststellen dat op termijn de hulp bij het huishouden geen maatwerkvoorziening meer is, wat financieel een voordeel zou kunnen opleveren. Dit zou pas kunnen vanaf 2017, omdat hulp bij het huishouden nu in de aanbesteding van de nieuwe taken als maatwerkvoorziening is meegenomen en hiermee is besloten om deze voorziening als maatwerkvoorziening te handhaven. Let op: dit is dus geen keuze voor dit moment maar een keuze die in de loop van 2016 gemaakt zou kunnen worden.
- Het inzetten van het re-integratiebudget om een toekomstig tekort bij de sociale werkvoorziening op te vangen en daarmee aandacht te besteden aan nieuwe doelgroepen. Voorgesteld wordt om dit budget te bestemmen voor de nieuwe doelgroepen en het huidige uitkeringsbestand omdat anders de uitkeringslasten te hoog zouden op kunnen lopen.

Belangrijkste conclusies uit de begroting Triple T:

a. Begroting nieuwe taken Wmo naar de gemeente

De gemeenten ontvangt hiervoor een budget in 2015 van € 2.872.959,00. Op basis van bijlage 1 wordt aan lasten een bedrag begroot van € 2.809.666,00, waarbij rekening wordt gehouden met € 150.000,00 aan inkomsten uit eigen bijdrages, zodat in 2015 de financiering voldoende is en er relatief gezien een gering overschot is van afgerond € 63.000,00.

b. Begroting jeugdzorg

De gemeente ontvangt hiervoor in 2015 een bedrag van € 6.347.205,00.

De regio Hart van Brabant heeft in de regionale concept begroting zowel de regionale als de lokale kosten opgenomen. Na aftrek van de begrote lokale kosten, is zichtbaar welk deel er beschikbaar is voor de regionale kosten. Uit dat concept blijkt echter dat er gemeenten zijn die te weinig rijksmiddelen ontvangen en gemeenten die (ruim) voldoende rijksmiddelen ontvangen om de totale (regionale) kosten te kunnen dekken. Onze gemeente lijkt dan te weinig rijksmiddelen te ontvangen. In de regio vindt nog overleg plaats om te zien welk solidariteitsprincipe gaat gelden om dit probleem zoveel als mogelijk te kunnen oplossen.

Zodra de uitkomst van het regio-overleg bekend is en de definitieve budgetten bekend zijn, zal er een keuze gemaakt moeten worden met betrekking tot de dekking van een eventueel tekort, waarbij de Algemene Weerstandsreserve (AWR) voor de hand ligt. In de loop van 2015 komt er een nieuw verdeelmodel waarvan de uitkomsten meegenomen worden voor de begroting vanaf 2016 en volgende jaren.

c. Begroting Participatiewet

De gemeente ontvangt in 2015 een bedrag van €3.515.725,00 voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening oud en voorts een budget voor re-integratietaken (klassiek + nieuwe doelgroep) van €253.748,00. De verwachting is dat we in 2015 binnen de budgettaire ruimte kunnen blijven.

Met name de afbouw van de financiering van de huidige sociale werkvoorziening levert in de jaren daarna een substantieel risico op. Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Diamantgroep zal met voorstellen komen hoe met dit risico omgegaan kan worden. Dat zal in de loop van dit najaar zijn. Door minder in te zetten op re-integratietaken kan er op kosten bespaard worden, maar als de uitstroom uit de uitkering dan stagneert ontstaat er weer een groter tekort op het Inkomensdeel. Het voorstel is dan ook om het budget voor re-integratietaken ook echt te benutten voor dat doel en niet om tekort op de sociale werkvoorziening op te vangen.

Voor de financiering van de uitkeringen voor levensonderhoud ontvangt de gemeente volgens de laatst bekende informatie een budget van €3.156.939,00. In de begroting 2015 is op dit onderdeel rekening gehouden met een tekort van €150.000,00. Het maximale risico op dit deel is 10% van het budget, dus €315.693,00. Over de financiering van nieuwe onderdelen zoals loonkostensubsidie en beschut werken is nog geen informatie bekend.

d. Integratie uitkering Wmo voor bestaande Wmo-voorzieningen

Op de hulp bij het huishouden wordt een forse korting toegepast van €448.000,00 in 2015 tot structureel €638.000,00 vanaf 2016. Van de decentralisatie-uitkering Wmo was in 2013 en 2014 €211.000,00 niet nodig voor uitvoering van de Wmo. Er resteert dan in 2015 nog een bezuiniging van €237.000,00 en vanaf 2016 structureel €427.000,00. Binnen de overige Wmo-onderdelen (vervoer, wonen en rolstoelen) kan een ruimte gevonden worden van afgerond €135.000,00. Dit is het gevolg van een reeds ingezette gekantelde werkwijze, waarmee we sinds een aantal jaren ervaringen hebben opgedaan in onze gemeente en aanbestedingsvoordelen. Er resteert dan een te bezuinigen bedrag in 2015 van €102.000,00 en vanaf 2016 structureel €292.000,00. De taakstelling voor 2015 is niet te realiseren. Pas in het najaar 2014 is de inkoop afgerond. Er zal rekening gehouden moeten worden met bestaande rechten en overgangsrecht. De begroting 2015 is sluitend gemaakt door €102.000,00 incidenteel te dekken door een beroep te doen op de AWR. Uiteindelijk moet de nieuwe werkwijze die we voorstaan ten minste €292.000,00 op leveren.

5. Communicatie en participatie / inspraak

De keuzenota's zijn, nadat ons college hierover een besluit heeft genomen, voor inspraak beschikbaar gesteld aan het Platform Gehandicapten, Platform Minima, de KBO Goirle en de KBO Riel en aan de cliëntenraad van Kompaan en De Bocht. De belangenorganisaties zijn geïnformeerd over de inspraakprocedure. De termijnen zijn krap. Aangegeven is dat het de voorkeur heeft om de eventuele inspraakreacties al te ontvangen voor de commissie Welzijn van 7 oktober. Mogelijk is dit niet haalbaar.

In dat geval zullen de reacties pas een week voorafgaand aan de raadsvergadering worden toegestuurd. De belangenorganisaties zijn ook gewezen op het spreekrecht tijdens de commissievergadering.

6. Vervolgtraject besluitvorming

Uw raad dient dit jaar nog een besluit te nemen over de verordeningen. De keuze voor een uitgebreid traject zorgt voor een knelpunt op het moment dat de oorspronkelijke planning zou worden aangehouden. Deze is daarom, in overleg met de agendacommissie, aangepast. De keuzenota's liggen op 28 oktober ter besluitvorming voor aan uw raad. De besluiten die uw raad neemt, moeten verwerkt worden in de verordeningen. Op 11 november zal ons college een besluit nemen over de verordeningen. Volgens de oorspronkelijke planning moeten de stukken voor de raadsvergadering van 9 december op 7 november toegestuurd worden aan uw raad. Dit is niet haalbaar. Om deze reden is de vergadering van de commissie Welzijn verzet naar 25 november.

7. Fatale beslisdatum

Zie voorgaand bij 'Vervolgtraject besluitvorming'.

8. Voorstel

1. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'*
2. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'*.

burgemeester en wethouders van Goirle

Machteld Rijsdorp, burgemeester
Michel Tromp, secretaris

Agendapunt: 04

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23-09-2014;

gelezen het advies van de commissie Welzijn d.d. 07-10-2014;

gelet op de Gemeentewet;

besluit:

1. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet'*
2. In te stemmen met de beslispunten in de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'*.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 28-10-2014.

, de voorzitter

, de griffier

1. Ramingen nieuwe taken Wmo gemeente Goirle (concept dd 7-10-14)

1. Ramingen nieuwe taken Wmo gemeente Goirle (concept dd 7-10-14)			
<u>Toegang Wmo (helft vd kosten)</u>			
Extra kosten 't Loket	€	148.500	de helft voor Wmo
Kosten specialistisch team	€	27.000	10 personen x 2 uur x 45 weken x € 60,00. De helft voor Wmo
Clientondersteuning Mee	€	86.666	helft voor wmo (meemiddelen zitten miv 2015 in sociaal deelfonds)
Inhuur extern advies	€	12.500	nog niets opgenomen voor huisartsen
ICT	€	25.000	de helft voor Wmo
	€	299.666	Toegang Wmo en Jeugd worden in begroting samengevoegd
<u>Uitvoeringskosten lokaal WMO</u>			
Uren beleid +uitvoering	€	88.500	2,222 fte voor Wmo en Jeugd samen. De helft voor wmo.
Uren financien	€	8.000	200 uur voor Wmo
Overige innovatiekosten	€	50.000	€ 100.000,00 voor Wmo en Jeugd samen
	€	146.500	
<u>Taken Wmo (bestaande + nieuwe klanten)</u>			
AWBZ Zorg Natura bestaand	€	1.500.000	op basis van KPMG-tarieven met max 25% korting
AWBZ Zorg Natura nieuw	€	285.000	38 klanten * € 10.000,00 *0,75
AWBZ PGB	€	651.000	61 indicaties voor 43 klanten, Vektiscijfers
AWBZ PGB nieuw	€	68.000	12 klanten
Doventolk	€	11.000	
Ondersteuning mantelzorg	€	25.000	
WTCG/CER	€	80.000	
Eigen bijdragen	€	150.000	Voorlopig bedrag
	€	2.470.000	Kosten minus eigen bijdragen
Totaal uitgaven	€	2.916.166	
Uitkering sociaal domein Wmo	€	2.872.959	
Tekort	€	-43.207	

2. Ramingen Jeugdzorg gemeente Goirle (concept dd 07-10-14)			
<u>Toegang Jeugd</u>			
	Extra kosten 't Loket	€ 148.500	de helft voor Jeugd
	Kosten specialistisch team	€ 27.000	10 personen x 2 uur x 45 weken x € 60,00. De helft voor Jeugd
	1e lijn Clientondersteuning Mee	€ 86.666	
	Inhuur extern advies	€ 12.500	nog niets opgenomen voor eventuele vergoeding voor huisartsen
	ICT	€ 25.000	de helft voor Jeugd
A		€ 299.666	Toegang Wmo en Jeugd worden in begroting samengevoegd
<u>Uitvoeringskosten lokaal JEUGD</u>			
	Uren beleid +uitvoering	€ 88.500	2,222 fte voor Wmo en Jeugd samen. De helft voor Jeugd.
	Uren financien	€ 8.000	200 uur voor Jeugd
	Overige innovatiekosten	€ 50.000	€ 100.000,00 voor Wmo en Jeugd samen
B		€ 146.500	
Beschikbaar voor A en B		€ 387.965	Afgesproken in de regio
Tekort op A en B		€ -58.201	Dit tekort is eigen risico gemeente.
<u>Lokale taken (bestaande + nieuwe klanten) JEUGD</u>			
	Zorg in natura	€ 180.516	conform begroting Regio, te splitsen in extramuraal BGG en extramuraal BGI
	PGB	€ 1.701.271	conform begroting Regio
C		€ 1.881.787	Dit budget wordt solidair gedragen met de regio.
<u>Regionale taken JEUGD</u>			
D	Bijdrage regio	€ 4.077.452	Bijdrage komt uit de Regionale begroting en wordt in de begroting gesplitst naar verschillende zorgsoorten. Dit budget wordt solidair gedragen met de regio.
	Totaal kosten lokaal	€ 2.327.953	=A+B+C
	Totaal kosten regionaal	€ 4.077.452	=D
E	Totaal generaal kosten	€ 6.405.405	= totaal lokaal + totaal regionaal
F	Uitkering sociaal domein Jeugd	€ 6.347.205	uit integratie-uitkering Sociaal domein
	TEKORT totaal budget	€ -58.200	=E-F (totaal kosten - rijksbijdrage).

3. Begroting Participatiewet gemeente Goirle (concept dd 11-9-14)

Lasten			
<u>Sociale werkvoorziening</u>			
Bijdrage Diamant	€	3.515.725	
<u>WWB-Werk</u>			
Reintegratie	€	253.748	
Totaal lasten	€	3.769.473	
Baten			
Uitkering van het rijk	€	3.515.725	
Uitkering Participatiebudget	€	253.748	
Totaal baten	€	3.769.473	

4. Begroting Wmo-gelden gerelateerd aan de integratie uitkering wmo

WMO uitgaven 2015		
AdvieskostenWMO		
608110001	15.000,00	
vervoer Bbag in coll.vervoer		
608110011	28.385,00	
subsidieregeling		
605090002	77.181,00	
Uitvoeringskosten Kostenpl	113.500,00	
Welzijn E 25.000,00		
Soza E 68.500,00		
Soza uitbr.12 uur E 20.000,00		
PGB		
608110051	230.000,00	
Huishoudelijke verzorging		
608110041	1.335.756,00	
eigen bijdrage CAK	350.000,00	
inkomsten CAK	-350.000,00	
	1.799.822,00	
	1.696.861,00	
Tekort	102.961,00	
Totaal budgetten oude wmo en wvg gelden		
Advieskosten wmo inclusief uren	€ 895.873	
Collectief vervoer	€ 310.000	
Overige vervoerskosten	€ 42.200	
Huur vervoermiddelen	€ 340.000	
Woonvoorziening gehandicapten	€ 95.000	
Budget huishoudelijke verzorging	€ 1.380.000	
Persoonsgebonden budget	€ 270.000	
Wmo, Awbz pakketmaatregel	€ 36.000	
Totaal bugetten wmo/wvg	€ 3.369.073	

Triple T

Beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De inhoud	4
2.1 Vastleggen normen voor zorg en ondersteuning	4
2.2 Kanttekeningen bij de voorstellen	4
2.3 Inhoud keuzenota 'Verordeningen Wmo en Jeugdwet' en verordeningen Wmo en Jeugdwet	5
2.4 Terminologie	5
3 De keuzes	7
3.1 De beleidskeuzes	7
3.2 Nieuwe invulling van bestaande Wmo-voorzieningen	14
3.3 Overige onderwerpen in de verordening	16
Bijlagen	
1. Termen	17
2. Overige onderwerpen verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet	19

Bijlage ter inzage: uitgebreide informatie keuzes

1. Inleiding

Op 1 januari 2015 treden er drie nieuwe wetten in werking, te weten: de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Deze nieuwe wetgeving brengt nieuwe taken en verantwoordelijkheden mee voor de gemeente maar is ook een voorzetting en verankering van de ingeslagen weg van De Kanteling. De gemeente moet haar nieuwe taken uitvoeren met minder geld dan waarmee het Rijk deze taken uitvoerde. Dit betekent dus dat we niet zonder meer door kunnen gaan op de bekende weg maar dat er ingrijpende beleidswijzigingen nodig zijn. De nieuwe wetgeving verplicht gemeenten om inwoners die niet of niet geheel in staat zijn om zelfstandig of met behulp van hun sociale netwerk te participeren in de samenleving, te ondersteunen met voorzieningen. Dit kan in de vorm van algemene voorzieningen, zoals maatschappelijk werk en welzijnswerk of maatwerkvoorzieningen zoals vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen of begeleiding op verschillende leefgebieden (wonen, werken, school, vrijetijdsbesteding). De gemeente heeft een grote beleidsvrijheid ten aanzien van de inrichting van deze voorzieningen. Er is geen sprake meer van het compensatiebeginsel zoals dit in de huidige Wmo centraal staat. Dit betekent dat de wet geen voorzieningen meer voorschrijft en de overheid geen oplossingen. Wel ondersteunt de overheid (in dit geval de gemeente) inwoners bij het meedenken naar een oplossing op maat. Deze oplossingen zijn gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie en het vergroten van de zelfredzaamheid.

De voorbereidingen op de transities zijn al medio 2012 in gang gezet. De afgelopen jaren stonden vooral in het teken van visievorming en het vaststellen van kaders waarbinnen de uitvoering vorm kan krijgen. De nota *'Triple T: van beleid richting uitvoering'* die in maart 2014 door de raad is vastgesteld, geeft op hoofdlijnen al een goed beeld van wat we als gemeente willen doen voor onze inwoners, hoe de weg naar passende ondersteuning eruit ziet en hoe we willen omgaan met de inkoop van de nieuwe taken. Nu zijn we op het punt beland dat we onze kaders en uitgangspunten concreet vorm moeten geven in uitvoeringsbeleid. In mei 2014 heeft het college de nota over de doorontwikkeling van 't Loket vastgesteld evenals het inkoopplan. Maar gemeenten zijn ook verplicht om het uitvoeringsbeleid voor alle drie de nieuwe wetten vast te leggen in een (of meerdere) verordening(en). Aan deze verordeningen ligt een aantal belangrijke keuzes ten grondslag. Keuzes die van grote invloed zijn op de uitvoering van de nieuwe taken en waarover de raad voor het einde van dit jaar een besluit moet nemen. Om dit weloverwogen te kunnen doen, is tijd nodig om standpunten te bepalen en na te denken over de consequenties die bepaalde keuzes voor inwoners met zich mee brengen. Om de raad in staat te stellen om aan de belangrijkste keuzes richting te geven, is gekozen voor een uitgebreid traject. Dit traject houdt in dat er voorafgaand aan besluitvorming over de verordeningen eerst een tweetal keuzenota's wordt voorgelegd. Er is één keuzenota opgesteld voor de uitvoering van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet. Voor de Participatiewet is een aparte keuzenota opgesteld. Onderhavige keuzenota heeft betrekking op de uitvoering van nieuwe Wmo en de Jeugdwet.

Er is bewust gekozen voor het schrijven van twee keuzenota's en ook worden er in december van dit jaar meerdere verordeningen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Reden om hiervoor te kiezen is dat, ondanks de raakvlakken tussen de nieuwe taken en wetgeving, er ook verschillen zijn qua inhoud, sturing en planning van de wet en het wetgevingsproces. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft om deze reden ook verschillende (aparte) modelverordeningen gemaakt en zij adviseert gemeenten om uit praktisch oogpunt hiervoor ook te kiezen. Om de samenhang te borgen, heeft er in het voorbereidingproces veel afstemming plaatsgevonden en worden de keuzenota's tegelijkertijd ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Dit geldt ook voor de verordeningen.

2. De inhoud

2.1 Vastleggen normen voor zorg en ondersteuning

Mensen in staat stellen om zoveel als mogelijk op eigen kracht te participeren in de samenleving en hen hierbij ondersteuning bieden als dit niet of niet geheel lukt. Dat is kort gezegd het doel van de nieuwe wetgeving. De Kanteling is daarbij een belangrijk principe. Het Rijk verwacht van gemeenten dat zij vraaggericht werken, een groter beroep doen op de eigen mogelijkheden van mensen zelf en hun sociale netwerk en koersen op de inzet van algemene (voorliggende) voorzieningen in plaats van, de vaak duurder, individuele voorzieningen. De komst van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet betekenen een fundamentele omkering in het denken over de rolverdeling tussen inwoners en overheid. Vanaf 2015 is er geen wettelijk recht op zorg of passend werk meer. De invulling van deze sociale grondrechten¹ ligt vanaf dat moment bij de gemeente. In de wetgeving zijn hiervoor geen normen vastgelegd. De gemeenteraad moet bepalen wat de gemeente onder goede zorg, zelfredzaamheid en (maatschappelijke) participatie verstaat, wat zij een minimum vindt in de zorg en ondersteuning op het moment dat inwoners niet of niet geheel in staat zijn om zelfstandig te participeren in de samenleving, waar grenzen liggen aan wat je van informele zorg (hulp vanuit het netwerk / mantelzorg) mag verwachten en wanneer een maatwerkvoorziening c.q. professionele zorg moet worden ingezet. Dat is waar de nieuwe wetgeving over gaat en daarom is het belangrijk om deze normen goed in een verordening vast te leggen. Ook is er een juridisch argument om de gemeentelijke normen voor zorg en ondersteuning in een verordening vast te leggen: het voorkomen van allerlei gerechtelijke procedures. Als er geen normen zijn vastgelegd over het te voeren beleid, zal de rechter blijven uitgaan van de situatie zoals die nu is. Vooraf vastgestelde normen waarin is vastgelegd wanneer volgens de gemeenteraad zorg en ondersteuning nodig is en waar de marges liggen waarbinnen het college kan werken, is uiteindelijk beter voor de democratische legitimiteit van het gevoerde beleid.

2.2 Te maken keuzes door de raad

In deze keuzenota ligt een aantal keuzes voor waarover van de raad besluitvorming wordt gevraagd. Door een uitspraak te doen over deze keuzes geeft de raad voldoende duidelijkheid over het gemeentelijk beleid zonder al te veel in detail te treden. Dit laatste is ook niet wenselijk omdat er voldoende ruimte moet zijn voor het college om maatwerk te leveren. Hierdoor kunnen we de nodige flexibiliteit behouden en sneller inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe inzichten, zeker in de eerste jaren, zullen het noodzakelijk maken om de uitvoering bij te stellen. Wijziging van een beleidsregel door het college gaat veel sneller dan wijziging van de verordening door de raad. Om deze reden worden er in de verordeningen bijvoorbeeld ook geen bedragen vastgelegd. Veel bedragen veranderen jaarlijks en worden door het college in het gemeentelijk 'Besluit maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp' vastgelegd.

De keuzes die aan de raad worden voorgelegd in paragraaf 3.1 hebben enerzijds betrekking op onderwerpen waarover we als gemeente beleid moeten formuleren en anderzijds op onderwerpen waarover we als gemeente beleid kunnen formuleren. De zogenoemde moet-bepalingen en kan-bepalingen in de wet. De te maken keuzes hebben betrekking op al onze nieuwe taken in het kader van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet, ongeacht of we deze taken lokaal of regionaal inkopen.

¹ Als de wet iets niet meer voorschrijft, vallen we terug op de Grondwet. De sociale grondrechten dwingen de overheid zich actief op te stellen, door bijvoorbeeld te zorgen voor voldoende werkgelegenheid. In Nederland hebben alle burgers bepaalde rechten die zij kunnen ontleen aan de Grondwet. Voorbeelden zijn het recht op arbeid, huisvesting en gezondheid.

De volgende keuzes worden voorgelegd:

- Beleidskeuze 1: Inzet van een maatwerkvoorziening (moet-bepaling).
Centrale vraag aan de raad: *'Wanneer zetten we een maatwerkvoorziening in?'*
- Beleidskeuze 2: Beleid eigen bijdragen (kan-bepaling).
Centrale vraag aan de raad: *'Heffen we als gemeente een eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo en zo ja, voor welke voorzieningen en tot welke bedragen?'*
- Beleidskeuze 3: Gemeentelijk maatwerk meerkosten van zorg voor personen met een chronische ziekte en/of handicap (moet-bepaling).
Centrale vraag aan de raad: *'Gaan we als gemeente aan inwoners met een chronische ziekte en/of handicap een tegemoetkoming verstrekken in de meerkosten van zorg die zij hebben? Zo nee, waarom niet en zo ja, op welke wijze?'*
- Beleidskeuze 4: Regels rondom persoonsgebonden budget (kan-bepaling).
Centrale vraag aan de raad: *'Kiezen we er als gemeente voor om een pgb te bevorderen of gaan we hier terughoudend mee om?'*
- Beleidskeuze 5: Kostprijs en tarief van een persoonsgebonden budget (moet-bepaling).
Centrale vraag aan de raad: *'Welke kostprijs en welk tarief willen wij hanteren voor een pgb?'*

Naast bovengenoemde keuzes wordt in deze nota, in paragraaf 3.2, ook ingegaan op inhoudelijke wijzigingen ten aanzien van de huidige Wmo-voorzieningen. Deze wijzigingen vragen niet om besluitvorming van de raad. De kaders waarbinnen de uitvoering van deze voorzieningen kan plaatsvinden, zijn reeds eerder door de raad vastgesteld en vastgelegd in de huidige Wmo-verordening 2012. Het college wil de raad echter wel over deze wijzigingen en ontwikkelingen informeren. In paragraaf 3.3 wordt gerefereerd aan overige onderwerpen die in de verordeningen moeten worden opgenomen. Deze zijn in bijlage 2 verder uitgewerkt.

2.3 Kanttekeningen bij de voorstellen

Eén van de conclusies uit de rapportage 'De Wmo in beweging, evaluatie van de Wmo 2010-2012' van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), is dat er geen verschil is tussen het aantal aanvragen voor voorzieningen bij meer of minder gekantelde gemeenten. Een verklaring hiervan zou kunnen zijn dat er door de brede gespreksvoering in het kader van de Kanteling juist weer meer aanvragen op andere gebieden opkomen. Ook blijkt het voor gespreksvoerders nog lastig te zijn om mensen op hun eigen mogelijkheden te wijzen of om alternatieve oplossingen te vinden. Dit vormt volgens het SCP een risico voor de beoogde cultuuromslag. De afname van het aantal aanvragen ligt deels aan het feit dat gemeenten meer eigen bijdragen voor voorzieningen zijn gaan vragen. Mensen denken daardoor meer na over het feit of zij een bepaalde voorziening echt nodig hebben. Kantelen als zodanig leidt volgens het SCP dus niet zonder meer tot een kostenbesparing. Er is een combinatie nodig met andere beleidsmaatregelen, zoals eigen bijdragen en een normering van het niveau van zorg en ondersteuning door de gemeente. Het SCP wijst erop dat meer inzet van informele zorg niet automatisch leidt tot minder maatwerkvoorzieningen. In hoofdstuk 3 worden beleidsmaatregelen beschreven om te bereiken dat het gebruik van voorzieningen binnen de financiële kaders haalbaar is.

2.4 Terminologie

In deze keuzenota worden verschillende termen gebruikt. In bijlage 1 worden de belangrijkste begrippen toegelicht. Een aanvulling hierop heeft betrekking op de termen maatwerkvoorzieningen en individuele voorzieningen. Waar in de huidige Wmo wordt gesproken over individuele voorzieningen, wordt in de nieuwe Wmo deze term niet meer gebruikt en wordt er gesproken over maatwerkvoorzieningen.

Echter in de Jeugdwet wordt wel de term individuele voorzieningen gebruikt. In deze nota gebruiken wij alleen de term maatwerkvoorzieningen. Onder maatwerkvoorzieningen verstaan wij: de huidige individuele Wmo-voorzieningen en de nieuwe taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk wordt (jeugdhulp, begeleiding en kortdurend verblijf). Verder hebben we tot nu toe in ons beleid de termen zorg en ondersteuning gebruikt. Omdat zorg teveel refereert aan de het huidige stelsel, zullen wij vanaf nu spreken over hulp en ondersteuning.

3. De keuzes

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op 1) de beleidskeuzes die ten grondslag liggen aan de op te stellen verordeningen (paragraaf 3.1), 2) bestaande Wmo-voorzieningen die een nieuwe invulling krijgen (paragraaf 3.2) en 3) overige onderwerpen die in de verordening uitgewerkt moeten worden maar die minder politiek van aard zijn of waarvan wordt voorgesteld de uitwerking later te doen (paragraaf 3.3). Dit is het geval bij de waardering mantelzorgers.

Periodiek plan

De gemeente moet in het kader van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet een periodiek plan opstellen, waarin de gemeenteraad het te voeren beleid vastlegt. De basis voor ons gemeentelijk beleid is vastgelegd in het beleidsplan *'Back to Basics: De Nieuwe Koers'*. Hierin zijn onze visie en doelstellingen op het gebied van welzijn (inclusief Wmo, sport en kunst en cultuur) en onderwijs vastgelegd. Dit beleidsplan heeft een oorspronkelijke looptijd van 2012 - 2015 maar de gemeenteraad heeft besloten om deze termijn met twee jaar te verlengen. Dat is ook het moment waarop er goed zicht bestaat op de nieuwe taken en de uitvoering hiervan en kan dit integraal worden meegenomen in het nieuwe beleidsplan. Tot die tijd is het gemeentelijk beleid op de bestaande en nieuwe taken vastgelegd in verschillende beleidsnotities. Naast *'Back to Basics: De Nieuwe Koers'* zijn in dit kader vooral van belang: de nota *'Triple T: van beleid richting uitvoering'* (uitwerking van kaders en uitgangspunten transities), de nota *'Triple T: doorontwikkeling 't Locket'* (uitwerking van de toegang tot maatschappelijke ondersteuning), de nota *'Inkoopplan: het sociale domein in 3D'* (inkoopstrategie), de nota *'Visie op jeugdhulp gemeente Goirle'* en de nota *'Goirle aan de slag'* (kaders en uitgangspunten Participatiewet).

In deze keuzenota wordt het uitvoeringsbeleid ten aanzien van maatwerkvoorzieningen op het gebied van Wmo en jeugd beschreven. In de keuzenota die is opgesteld voor de Participatiewet wordt het beleid ten aanzien van re-integratie en participatie beschreven. Op dit moment wordt er ook gewerkt aan een nota over jeugdhulp en een nota over het minimale beleid vanaf 2015.

3.1 De beleidskeuzes

Hieronder worden de beleidskeuzes weergegeven die ten grondslag liggen aan het uitvoeringsbeleid. De keuzes zijn zo beknopt mogelijk beschreven. Er ligt voor de raad een bijlage ter inzage waarin nog uitgebreidere achtergrondinformatie over de keuzes omschreven wordt.

Beleidskeuze 1	Inzet van een maatwerkvoorziening (moet-bepaling) - Wmo en Jeugd
Centrale vraag	<i>Wanneer zetten we een maatwerkvoorziening in?</i>
Toelichting op inhoud	<p>De vraag wanneer we als gemeente een maatwerkvoorziening inzetten is afhankelijk van de vraag wat wij als gemeente verwachten van gebruikelijke hulp en mantelzorg. Binnen de definities van de wetgeving kan de gemeente nadere invulling geven aan wat zij onder deze begrippen verstaat. Om hier een uitspraak over te kunnen doen, is het van belang te weten welke definities worden gehanteerd.</p> <p>Gebruikelijke hulp en mantelzorg zijn niet hetzelfde; de begrippen sluiten elkaar uit. Kenmerkend voor mantelzorg is dat deze verleend wordt door personen uit de directe omgeving van de klant en rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie, maar waarbij de normale, gebruikelijke zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit aanmerkelijk wordt overschreden.</p>

	<p>Gebruikelijke hulp daarentegen is hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten. In de nieuwe wetgeving gaat gebruikelijke hulp zelfs nog verder en heeft het ook betrekking op elkaar even helpen bij dagelijkse dingen. Deze hulp beperkt zich niet alleen tot personen die een gezamenlijke huishouding voeren, maar kan ook aan anderen gevraagd worden. Echter, voor personen buiten de gezamenlijke huishouding is het geven van hulp niet afdwingbaar.</p>
Overwegingen	<p>Wat vinden we in de gemeente Goirle redelijk om van een ander te vragen in het kader van gebruikelijke hulp en mantelzorg? De grens van <u>gebruikelijke hulp</u> is erg afhankelijk van de eigen normen en waarden van zowel de hulpgever als de hulpvrager. Het heeft te maken met de maatschappelijk aanvaarde normen van wat we voor een ander <i>willen doen</i> en wat we aan een ander <i>willen vragen</i>. Als de hulp en ondersteuning die nodig is meer dan gebruikelijke hulp wordt, noemen we het mantelzorg. De grens van <u>mantelzorg</u> is heel erg afhankelijk van de draaglast van de hulpgever (mantelzorger). Dit maakt het lastig om zowel voor gebruikelijke hulp als voor mantelzorg vast te leggen waar de grens ligt. Voorgesteld wordt om dit dan ook niet te doen en deze grens te bepalen samen met de inwoners, eventueel aangevuld met mensen uit hun sociale netwerk, die maatschappelijke ondersteuning nodig hebben. We kunnen ons als gemeente beperken tot de definities van de wetgeving. Dit betekent dat we voor gebruikelijke zorg uitgaan van de hulp die mensen in een netwerk (dus niet alleen eigen gezin) als vanzelfsprekend aan elkaar leveren. Voor mantelzorg kunnen we uitgaan van hulp die de gebruikelijke hulp in zwaarte, duur en/of intensiteit overschrijdt. Mensen hebben zelf een verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer het teveel wordt. Buren, familie of kennissen, maar bijvoorbeeld ook de praktijkondersteuner van de huisarts of een thuiszorgmedewerker kunnen hierin een signaalfunctie vervullen.</p>
Concreet voorstel	<p>Voorgesteld wordt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geen maatwerkvoorziening in natura of als pgb te verstrekken voor gebruikelijke hulp omdat het gaat over hulp en ondersteuning die mensen vanzelfsprekend aan elkaar leveren. 2. Hierbij gebruik te maken van reeds bestaande protocollen² die handvatten bieden voor wat algemeen gebruikelijk is in de hulp en ondersteuning voor elkaar. 3. Een maatwerkvoorziening in natura of als pgb te verstrekken op het moment dat mantelzorg niet of niet voldoende in staat is om in de ondersteuningsbehoefte te voorzien. 4. Dit te bepalen samen met de inwoner die een ondersteuningsbehoefte heeft en de personen uit diens netwerk die mantelzorg verlenen.

Beleidskeuze 2	Beleid eigen bijdragen (kan-bepaling) - Wmo
Centrale vraag	<i>Heffen we als gemeente een eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo en zo ja, voor welke voorzieningen en tot welke hoogte?</i>
Toelichting op inhoud	De gemeente kan aan gebruikers van Wmo-voorzieningen een eigen bijdrage vragen. Dit kan zowel voor algemene- als voor maatwerkvoorzieningen. Als de gemeente hiervoor kiest, moet zij in de verordening vastleggen voor welke voorzieningen en tot welke hoogte dit het geval is. De Jeugdwet kent geen eigen bijdrage. In de AWBZ werden ook al eigen bijdragen opgelegd voor de Wmo-voorzieningen die nu over gaan

² Het (AWBZ) Protocol Gebruikelijke Zorg van het CIZ en het Werkdocument Gebruikelijke Zorg van de landelijke Vereniging van indicatie Organen (LVIO)

	<p>naar de gemeenten. De eigen bijdrage wordt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) berekend op basis van het inkomen en 8% van het belastbare vermogen (in box 3) van de klant. De maximale eigen bijdrage wordt nooit hoger dan de door het CAK vastgestelde draagkracht in het inkomen en/of de kostprijs van de voorziening(en) en is dus anticumulatief. Eventuele eigen bijdragen of eigen betalingen voor algemene voorzieningen vallen hier niet onder, die zijn dus wel cumulatief.</p> <p>De gemeente Goirle legt op dit moment de maximale wettelijke eigen bijdragen op voor (zowel natura als pgb) hulp bij het huishouden, individuele vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen. Voor rolstoelen en voorzieningen voor kinderen tot 18 jaar was er geen wettelijke mogelijkheid om een eigen bijdrage op te leggen. Door wijzigingen in de wet zijn er nieuwe beleidsmogelijkheden voor het verstrekken van eigen bijdragen. De parameters voor de eigen bijdragen blijven vrijwel gelijk aan de huidige parameters. De gemeente kan, zoals al jaren het geval is, de parameters alleen ten gunste van gebruikers naar beneden bijstellen, niet naar boven. De beleidsmogelijkheden voor gemeenten op dit gebied zijn dus beperkt.</p>
Overwegingen	<p>De keuze om een eigen bijdrage te vragen voor Wmo-maatwerkvoorzieningen is aan de gemeente. Voorgesteld wordt om dit wel te doen omdat eigen bijdragen een belangrijke inkomstenbron vormen om de uitvoering van de Wmo betaalbaar te houden binnen de beschikbare budgetten. De eigen bijdragesystematiek geeft mogelijkheden om het gebruik van maatwerkvoorzieningen enigszins te sturen, doordat gebruikers meer kostenbewust worden bij het gebruik ervan. De eigen bijdrage systematiek zoals deze is vastgesteld door het Rijk, is gemaximeerd op grond van draagkracht in inkomen en vermogen. Het heffen eigen bijdragen is de enige toegestane vorm van inkomensbeleid binnen de Wmo.</p>
Concreet voorstel	<p>Voorgesteld wordt om eigen bijdragen te heffen voor de volgende Wmo-maatwerkvoorzieningen en hierbij de wettelijke mogelijkheden maximaal te benutten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hulp bij het huishouden in natura of als pgb voor de gehele gebruiksduur van de voorziening tot de maximale kostprijs (is voorzetting huidige beleid). ▪ Individuele vervoersvoorzieningen (anders dan Regiotaxi) in natura of als pgb gedurende de gehele gebruiksduur van de voorziening of totdat de kostprijs van de voorziening is bereikt (is uitbreiding huidig beleid, waarin nu een periodebeperking geldt van 3 jaar. Voor bestaande gevallen blijft de bestaande regeling gelden, totdat de voorziening vervangen wordt). ▪ Roerende woonvoorzieningen in natura of als pgb, gedurende de gehele gebruiksduur van de voorziening of totdat de kostprijs van de voorziening is bereikt (is uitbreiding huidig beleid, waarin nu een periodebeperking geldt van 3 jaar. Voor bestaande gevallen blijft de bestaande regeling gelden, totdat de voorziening vervangen wordt). ▪ Voor nieuwe onroerende woningaanpassingen wordt voorgesteld de periode van de eigen bijdrage per voorziening te maximeren op 15 jaar of totdat de kostprijs van de voorziening eerder is bereikt. Dit in verband met de praktische uitvoerbaarheid. Onroerende woonvoorzieningen worden doorgaans eenmalig verstrekt en gaan soms tientallen jaren mee. ▪ Nieuwe woningaanpassingen ten behoeve van jeugdigen, aan de ouders of verzorgers, gedurende de gehele gebruiksduur van de voorziening of totdat de kostprijs van de voorziening is bereikt (is nieuw beleid, alleen voor nieuwe situaties).

	<p>In dit geval is maximeren tot 15 jaar niet nodig, omdat de eigen bijdrage voor de ouders automatisch stopt als het kind 18 jaar wordt. De eigen bijdrage die aan de ouders is opgelegd wordt namelijk niet voortgezet op naam van het kind als deze de leeftijd van 18 jaar bereikt. Deze nieuwe mogelijkheid is geregeld in de wet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Begeleiding en dagbesteding wanneer dit als maatwerkvoorziening is toegekend, in natura of als pgb, voor de gehele gebruiksduur van de voorziening (is nieuw beleid voor de Wmo, maar geldt ook nu al onder de AWBZ). ▪ Verblijf in een opvanginstelling, voor de gehele duur van het verblijf (is nieuw beleid voor de Wmo, maar geldt ook nu al onder de AWBZ).
--	--

Beleidskeuze 3	Gemeentelijk maatwerk meerkosten van zorg voor personen met chronische ziekte en/of handicap (moet-bepaling) - Wmo en Jeugd
Centrale vraag	<i>Gaat de gemeente aan inwoners met een chronische ziekte en/of handicap een tegemoetkoming verstrekken voor de meerkosten van zorg die zij hebben? Zo nee, waarom niet en zo ja, op welke wijze?</i>
Toelichting op inhoud	De gemeente moet bij verordening bepalen of zij aan inwoners met een chronische ziekte en/of een handicap een tegemoetkoming gaat verstrekken voor de meerkosten van zorg die zij hebben. Als de gemeente hiervoor niet kiest, moet zij aangeven waarom niet. Kiest zij hier wel voor dan moet worden aangegeven op welke wijze zij dit doet. De gemeente krijgt middelen van het Rijk vanwege het afschaffen van de tegemoetkoming en korting op de eigen bijdragen op grond van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de afschaffing van de regeling Compensatie eigen risico (Cer). Die middelen kunnen gebruikt worden voor het tegemoetkomen in aannemelijke meerkosten voor inwoners met beperkingen.
Overwegingen	<p>De gemeente heeft een aantal wettelijke mogelijkheden om een maatwerkvoorziening te treffen om personen met een chronische ziekte en/of handicap tegemoet te komen in hoge zorgkosten. Hieronder worden de mogelijkheden genoemd met voor- en nadelen.</p> <p>1. <u>Individuele bijzondere bijstand</u> De voordelen zijn dat er voor de klant zeer individueel maatwerk mogelijk is en dat de regeling zich toespitst op de lagere inkomens. Het nadeel is dat het moet gaan om daadwerkelijke noodzakelijke kosten waarin men wegens bijzondere omstandigheden zelf niet kan voorzien. De regeling is zeer bewerkelijk qua uitvoering en past niet bij het gemeentelijk minimabeleid voor medische kosten. Het is lastig om vast te stellen wie welke kosten vergoed krijgt en welke kosten noodzakelijk zijn.</p> <p>2. <u>Een collectieve (aanvullende) ziektekostenverzekering</u> Het voordeel van deze mogelijkheid is dat de doelgroep makkelijker te bereiken is en de klant via een verzekering een ruime vergoeding kan krijgen voor veel zorgkosten. Het is ook de enige vorm van categoriale bijzondere bijstand die is toegestaan. Het is eenvoudig qua uitvoering omdat de gemeente Goirle al een collectieve ziektekostenverzekering kent die verder uitgebreid kan worden. Het nadeel is dat niet iedereen gebruik maakt van de collectieve verzekering, deelname is niet verplicht.</p>

	<p>3. <u>Een financiële tegemoetkoming vanuit de Wmo</u> Het voordeel van deze mogelijkheid is dat deze toegepast kan worden voor alle Wmo-gebruikers, ongeacht inkomen. Een vast bedrag voor alle Wmo-klanten met een eigen bijdrage is relatief eenvoudig uitvoerbaar en kan ook toegepast worden als tegemoetkoming in de kosten bij een algemene voorziening. Het nadeel is dat een vast bedrag uitkeren aan iedereen neerkomt op hetzelfde als wat het Rijk deed met de Wtcg- en Cer tegemoetkomingen, het komt lang niet altijd terecht bij degenen die het echt nodig hebben.</p> <p>4. <u>Een verlaging van de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen</u> Het voordeel is dat deze mogelijkheid is dat de klant minder eigen bijdragen betaalt en dat deze mogelijk is voor alleen lagere inkomens of voor alle inkomens met een eigen bijdrage. Het is ook eenvoudig qua uitvoering. Het nadeel is dat de opbrengst van de eigen bijdragen over hele linie minder wordt. Dit kan de financiële balans voor de Wmo uitgaven verstoren.</p> <p>5. <u>Een fonds voor ondersteuning van mensen met een chronische ziekte en/of beperking</u> Voordelen van deze regeling is dat er een forfaitair bedrag kan worden uitgekeerd aan iedereen die aan de criteria voldoet, ongeacht inkomen en vermogen. De gemeente Goirle kent al een solidariteitsregeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten (alleen voor minima). Het nadeel is dat er, ondanks veel promotie, slechts weinig mensen van de regeling gebruikmaken. Het vaststellen van criteria blijft een probleem, waar ook het Rijk niet uit kwam.</p> <p>Voorgesteld wordt om te kiezen voor mogelijkheid 2: uitbreiden tegemoetkoming premie collectieve ziektekostenverzekering en dit te doen voor inkomens tot maximaal 120% van de bijstandsnorm. Wettelijk is toegestaan dit te doen voor inkomens tot 130%. Hiervoor willen we niet kiezen. De middelen verdelen onder een beperkte groep mensen (met een inkomen tot maximaal 120%) zorgt ervoor dat de mensen die het echt nodig hebben ook maximaal kunnen profiteren van deze regeling. Het huidige minimabeleid is gericht op mensen met een inkomen tot maximaal 110% van de bijstandnorm. Een keuze voor 120% betekent een verruiming ten opzichte van het huidige beleid.</p>
Concreet voorstel	<p>Voorgesteld wordt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inwoners met een chronische ziekte en/of handicap een tegemoetkoming te verstrekken in de meerkosten van zorg. 2. Dit te doen in de vorm van een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering. Hiervoor wordt de huidige collectieve verzekering uitgebreid. 3. De kosten voor deze uitbreiding kunnen gedekt worden uit een deel van de middelen die we in het Sociaal Deelfonds ontvangen ter compensatie van de afgeschafte Wtcg en Cer.

Beleidskeuze 4	Regels rondom persoonsgebonden budget (kan-bepaling) - Wmo en Jeugd
Centrale vraag	<i>Kiezen we er als gemeente voor om een pgb te bevorderen of gaan we hier terughoudend mee om?</i>
Toelichting op inhoud	De gemeente is verplicht om klanten die in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening te informeren over de mogelijkheid om te kiezen voor een pgb.

	<p>Tegelijk heeft de wetgever de toegang tot het pgb voorzien van verscherpte eisen, om een aanzuigende werking, oneigenlijk gebruik en misbruik zoveel mogelijk te beperken. Belangrijke eis vanuit de wetgeving is dat de klant, indien hij/zij een pgb wenst, moet kunnen aantonen waarom een voorziening in natura niet passend is.</p> <p>Eisen zijn ook dat de klant moet kunnen omgaan met het pgb en dat de ingekochte ondersteuning van goede kwaliteit is. De gemeente moet zelf invulling geven aan een aantal toetsingscriteria voor inzet van het pgb. Deze moeten worden vastgelegd in de verordeningen.</p> <p>Het pgb kan ook worden ingezet om niet-professionele zorgverleners mee te betalen. Bijvoorbeeld iemand uit het sociale netwerk van de klant, zowel huisgenoten als niet-huisgenoten, maar ook studenten, particuliere hulpen of ZZP-ers zonder gespecialiseerde opleiding. Het uitgangspunt van de wetgever hierbij is dat het pgb voor niet-professionele zorgverleners beperkt dient te blijven tot die gevallen waarin dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Het is niet mogelijk om in de verordening het gebruik van het pgb voor niet-professionele zorg geheel uit te sluiten.</p>
Overwegingen	<p>Ten aanzien van de inzet van pgb's kan de gemeente twee keuzes maken, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bevorderen dat gebruik gemaakt wordt van een naturavoorziening in plaats van pgb en, 2. bevorderen dat er gebruik gemaakt wordt van een pgb in plaats van een naturavoorziening. <p>Een pgb geeft de klant meer verantwoordelijkheid in het zelf organiseren van zijn/haar hulp en ondersteuning. Dit sluit aan bij de doelstellingen van ons gemeentelijk beleid waarin zelfredzaamheid centraal staat. De klant heeft met een pgb ook meer keuzevrijheid alhoewel dit beperkt is omdat de gemeente met meerdere zorgaanbieders een raamovereenkomst afsluit en de klant hiermee per definitie keuzevrijheid heeft. Voorgaande zou ervoor kunnen pleiten om te bevorderen dat er gebruik gemaakt wordt van een pgb. Echter kunnen we als gemeente met de inzet van een naturavoorziening meer en beter sturen op de kwaliteit van de geboden hulp en ondersteuning omdat hierover met aanbieders afspraken worden gemaakt. Daarnaast kan de klant direct gebruikmaken van een naturavoorziening, is hij/zij voorzien van alle service en heeft de klant geen werkgeversverantwoordelijkheid. De kosten voor de gemeente kunnen bij een primaat van naturavoorzieningen hoger uitvallen doordat met name professionele zorg wordt ingezet. Aan de andere kant kan een pgb juist een aanzuigende werking hebben.</p> <p>Zoals bij de toelichting op de inhoud is aangegeven, kan een pgb ook ingezet worden om niet-professionele hulpverleners mee te betalen. De vraag hoe we hier als gemeente mee willen omgaan, houdt verband met de vraag over wat wij verwachten van gebruikelijke hulp en mantelzorg. Bij beleidskeuze 1 is voorgesteld om voor gebruikelijke hulp geen maatwerkvoorziening in natura of als pgb te verstrekken omdat het gaat over hulp die mensen uit het sociale netwerk vanzelfsprekend aan elkaar bieden. Voor mantelzorg is voorgesteld dit wel te doen als de mantelzorg niet of niet voldoende in staat is om in de ondersteuningsbehoefte te voorzien. Hiervoor kunnen we als gemeente nadere regels vastleggen.</p>

	Voorgesteld wordt om dit te doen om een aanzuigende werking tegen te gaan en te voorkomen dat er situaties ontstaan waarin een pgb wordt aangevraagd voor hulp en ondersteuning die anders 'om niet' aan elkaar geleverd wordt. De criteria worden hieronder geformuleerd.
Concreet voorstel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorgesteld wordt om het gebruik van naturavoorzieningen te bevorderen en terughoudend om te gaan met de inzet van een pgb. 2. De volgende criteria vast te stellen bij de inzet van een pgb ter ontlasting van de mantelzorg: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aan een klant kan alleen een pgb voor inzet van een mantelzorger verstrekt worden als de mantelzorger aantoonbaar minder is gaan werken of aantoonbaar gestopt is met werken als gevolg van de te verlenen mantelzorg. ▪ Aan een klant die tot het moment van melding onbetaalde hulp en ondersteuning heeft ontvangen van een mantelzorger die overbelast is of dreigt te raken, wordt geen pgb verstrekt, tenzij het pgb wordt ingezet voor inkoop van ondersteuning door een professionele hulpverlener of een niet-professionele hulpverlener uit het netwerk van de klant indien deze voor het overige voldoet aan de gestelde criteria. ▪ Een pgb kan worden verstrekt aan de klant die daarmee een mantelzorger betaalt als de noodzakelijke ondersteuning moeilijk of niet door een professionele zorgaanbieder verleend kan worden. ▪ Een pgb wordt alleen aan een klant verstrekt die daarmee een mantelzorger betaalt, als de mantelzorger in staat is kwalitatief goede en doelmatige ondersteuning te bieden en de resultaten kunnen worden geobjectiveerd in een ondersteuningsplan.

Beleidskeuze 5	Kostprijs van een persoonsgebonden budget (moet-bepaling)
Centrale vraag	<i>Welke kostprijs willen wij hanteren voor een pgb?</i>
Toelichting op inhoud	De gemeente moet in haar verordening bepalen op welke wijze zij de kostprijs van een pgb berekent. De kostprijs van een pgb mag (Jeugd) of hoeft (Wmo) de kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura niet te boven gaan.
Overwegingen	<p>De gemeente is vrij om zelf de hoogte van de kostprijs van een pgb te bepalen. Voor een besluit hierover zijn de volgende aspecten van belang:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het tarief moet, op basis van vaste jurisprudentie, voldoende zijn om op de vrije markt professionele ondersteuning te kunnen inkopen. 2. Het tarief mag in het kader van de Jeugdwet niet hoger zijn dan de kostprijs in natura die de gemeente betaalt met gecontracteerde aanbieders. Bij de Wmo hoeft het niet hoger te zijn (op grond van vaste jurisprudentie). 3. De hoogte van het pgb-tarief heeft invloed op het meer of minder aantrekkelijk zijn van een pgb. <p>We stellen voor om een onderscheid te maken in drie categorieën 'zorgverleners':</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zorgverleners die in dienst zijn bij een zorgaanbieder die aan alle professionele en kwaliteitsstandaarden voldoet. 2. ZZP'ers die beschikken over een gespecialiseerde beroepsopleiding in de zorg en als zelfstandige geregistreerd zijn bij de Kamer van Koophandel. 3. Niet professionele zorgverleners (mensen uit netwerk van de klant of ZZP'ers die niet beschikken over een gespecialiseerde beroepsopleiding in de zorg).

	<p>Voorgesteld wordt om per genoemde categorie een ander tarief vast te stellen. Voor de eerste categorie wordt voorgesteld het tarief vast te stellen op 100% van de kostprijs van de vergelijkbare voorziening in natura waarvoor de gemeente een contract heeft afgesloten. Dit geldt ook roerende en onroerende zaken op het gebied van hulpmiddelen, vervoer en wonen. Redenen om voor 100% te kiezen is dat bij een lager percentage de klant op de vrije markt niet een vergelijkbaar product of dienst kan inkopen. Het tarief voor de tweede categorie zorgverleners kan lager vastgesteld worden omdat deze zorgverleners minder overheadkosten hebben waardoor zij goedkoper kunnen werken. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de kosten voor overhead ongeveer 25% bedragen. Voorgesteld wordt om het tarief vast te stellen op 75% van het tarief van zorg in natura. Voor de derde categorie, in geval het pgb wordt verzilverd bij een persoon uit het sociale netwerk, is het brutoloon van een medewerker in dienst maatgevend. Dit is 50% van het tarief van zorg in natura. Hier volgen we de beleidslijn die ook door de gemeente Tilburg wordt ingezet.</p>
<p>Concreet voorstel</p>	<p>Voorgesteld wordt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het tarief van een pgb af te leiden van de kostprijs van de maatwerkvoorziening in natura waarvoor de gemeente een raamovereenkomst of contract heeft afgesloten. Als het een tweedehands voorziening betreft dan wordt de hoogte van het pgb daarop gebaseerd. 2. In de verordening de volgende pgb tarieven op te nemen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het pgb wordt vastgesteld op 100% van de kostprijs in natura voor diensten wanneer de hulpverlener in dienst is bij een zorgaanbieder die aan alle professionele en kwaliteitsstandaarden voldoet. ▪ Het pgb wordt vastgesteld op 75% van de kostprijs in natura voor diensten wanneer de zorgaanbieder een ZZP-er is die als zodanig geregistreerd is bij de Kamer van Koophandel en beschikt over een gespecialiseerde beroepsopleiding in de zorg. ▪ Het pgb wordt vastgesteld op 50% van de kostprijs in natura voor diensten waarbij de zorgaanbieder een persoon uit het netwerk van de klant is, of een ZZP-er die niet beschikt over een gespecialiseerde beroepsopleiding in de zorg. ▪ Het pgb voor roerende en onroerende zaken op het gebied van hulpmiddelen, vervoer en wonen wordt vastgesteld op 100% van de vergelijkbare kostprijs voor een naturavoorziening. 3. De forfaitaire financiële tegemoetkomingen die zijn opgenomen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2014 op hetzelfde niveau in de vorm van een pgb over te nemen en jaarlijks door het college te indexeren.

3.2 Nieuwe invulling van bestaande Wmo-voorzieningen

In de verordening moeten bepalingen opgenomen worden ten aanzien van de bestaande Wmo-voorzieningen. Het college heeft, binnen haar bevoegdheid, een aantal besluiten genomen over de invulling van deze voorzieningen. Binnen haar bevoegdheid omdat de huidige beleidslijn wordt voortgezet. Er is alleen gekozen voor een nieuwe koers die past binnen onze gemeentelijke visie van resultaatsturing en zelfredzaamheid. Omdat het college de raad in een vroegtijdig stadium wil meenemen in de ontwikkelingen, zijn de wijzigingen in deze paragraaf beschreven.

1. De keuze voor een nieuwe vorm voor hulp bij het huishouden

De gemeente krijgt 40% minder middelen voor de uitvoering van hulp bij het huishouden. De gemeente Goirle wil binnen de financiële kaders kwalitatief goede zorg bieden voor inwoners die een ondersteuningsvraag hebben en deze niet zelf of met behulp van hun sociale netwerk, kunnen oplossen. Met vaststelling van het inkoopplan, waarover de raad is geïnformeerd, is ervoor gekozen om de hulp bij het huishouden integraal onderdeel te laten zijn van het inkooptraject voor de nieuwe taken op het gebied van de Wmo en lokale jeugdhulp. Hiermee is ervoor gekozen om de hulp bij het huishouden een maatwerkvoorziening te laten waarbij resultaatsturing centraal staat en hiervan geen algemene voorziening te maken. Door hulp bij het huishouden mee te nemen in de totale inkoop ontstaan er mogelijkheden om de uitvoering hiervan te koppelen aan de functie begeleiding. De keuze om van de hulp bij het huishouden een maatwerkvoorziening te maken, heeft echter gevolgen voor het behalen van de bezuinigingstaakstelling van 40%. Met een maatwerkvoorziening zal naar verwachting niet maximaal bespaard worden op de hulp bij het huishouden wat betekent dat de deels besparing binnen andere voorzieningen gevonden moet worden. De eigen bijdragen zijn daarbij essentieel. De keuze om de hulp bij het huishouden een maatwerkvoorziening te laten blijven, is voor inwoners, die deze hulp nodig hebben, gunstig. Dit omdat een eigen bijdrage hiervoor valt onder de systematiek van het CAK waardoor een stapeling van kosten, voor alle inkomenscategorieën, wordt voorkomen.

2. Regiotaxi: vernieuwing, meer maatwerk en combinatie met andere vervoersstromen

In de verordening moeten bepalingen worden opgenomen over de vervoersvoorzieningen. Ook hierin wordt de huidige beleidslijn voortgezet. Dit houdt in dat we maatregelen willen nemen om het gebruik van de Regiotaxi terug te dringen en het gebruik van openbaar vervoer te stimuleren. De gemeente heeft als taak om inwoners, indien nodig, te ondersteunen bij hun deelname aan de samenleving. Meer dan eens kan een oplossing gevonden worden in een vervoersvoorziening. Bij het toekennen van een vervoersvoorziening wordt, conform de kantelingsgedachte, rekening gehouden met vervoersoplossingen op eigen kracht en het gebruik van algemene voorzieningen, zoals openbaar vervoer. Oplossingen in deze sfeer zorgen ervoor de gemeente niet onbepaald het gebruik van de Regiotaxi hoeft toe te kennen tegen het lage Wmo-tarief. Bij toekomstige aanbesteding zullen ook maatregelen worden voorgesteld om gebruik van het openbaar vervoer verder te bevorderen en individueel vervoer meer op maat beschikbaar te stellen. Een aantal nieuwe maatregelen is momenteel op regionaal niveau in onderzoek.

Vervoer bij begeleiding en behandeling van jeugdigen als onderdeel van de huidige Awbz-gefinancierde zorg gaat over naar de Jeugdwet. De huidige vervoersregeling op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) kent een hardheidclausule voor mensen die door een langdurige behandeling en een grote afstand een omvangrijke vervoersvraag hebben. Deze regeling vervalt na de transitie voor jeugdigen met een ggz-grondslag. Het is aan de gemeente om hiervoor een regeling te treffen. Het doelgroepenvervoer (bijvoorbeeld vervoer naar dagbesteding, leerlingenvervoer en vervoer naar beschut werken) zal in de toekomst geïntegreerd worden in de Regiotaxi. Voor de komende twee jaar is dit vervoer nog onderdeel van de aanbesteding nieuwe taken.

3. Bevorderen efficiënter gebruik van hulpmiddelen

In de verordening moet ook bepalingen worden opgenomen over het gebruik van hulpmiddelen. Ook hiervoor geldt dat de huidige beleidslijn wordt voortgezet. Er is al veel bespaard met de laatste aanbesteding van de hulpmiddelen. Verdere kostenbeheersing zal gevonden moeten worden in een gekantelde werkwijze waarbij oplossingen op maat worden gezocht en het gebruik van voorliggende voorzieningen zoals de scootmobielpool worden gestimuleerd. Het gebruik van de reeds aanwezige scootmobielpool (Deelmobiel) als voorliggende voorziening past binnen de maatwerkgedachte van de Wmo 2015. Dit levert niet direct grote besparingen op, maar het draagt wel bij aan het zuiniger en efficiënter gebruik van dure maatwerkvoorzieningen. Het opleggen van een eigen bijdrage voor de gehele duur van het gebruik ondersteunt eveneens het efficiënter gebruik.

4. Woonvoorzieningen: preventie, opplussen en eigen verantwoordelijkheid voor geschikt en duurzaam wonen

In de verordening Wmo wordt een aantal criteria, voorwaarden en beperkingen opgenomen dat van toepassing is bij woonvoorzieningen. De Wmo 2015 wil bevorderen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. De gemeente moet voorzieningen verstrekken om dit mogelijk te maken als men dit niet op eigen kracht, met behulp van het sociale netwerk of met behulp van algemene voorzieningen kan regelen.

Het beleid van de gemeente moet zodanig zijn dat de inwoners zoveel mogelijk gestimuleerd worden om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen bij de keuze van een geschikte woning en het geschikt houden of maken van hun woning. Het heffen van een eigen bijdrage gedurende de gehele gebruikstermijn of totdat de woonvoorziening is betaald, speelt hierbij een belangrijke rol (zie beleidskeuze 2). De eigen bijdrage is als het ware een vorm van reservering van een woningaanpassing achteraf. Ook geeft het een extra stimulans voor inwoners met en zonder beperking om preventief na te denken en te reserveren voor het duurzaam geschikt maken of houden van de woning, of het tijdig omzien naar meer geschikte woonruimte. Daarnaast beperken we een groot aantal kleine aanvragen door een aantal kleinere woningaanpassingen te scharen onder de noemer 'algemeen gebruikelijk'. Verder zijn grotere en duurdere woningaanpassingen soms te voorkomen door eerst te onderzoeken of iemand kan verhuizen naar een meer geschikte woning. Verhuizen is dan al gauw een goedkopere en meer duurzame oplossing. We willen het huidige beleid voor woonvoorzieningen grotendeels ongewijzigd voortzetten.

3.3 Overige onderwerpen in de verordening

Naast de beleidskeuzes in paragraaf 3.1 en het beleid ten aanzien van de huidige Wmo-voorzieningen (paragraaf 3.2) moeten zowel in de nieuwe Wmo-verordening als in de verordening Jeugd nog een aantal andere onderwerpen worden vastgelegd. Deze onderwerpen vragen op dit moment niet om besluitvorming omdat deze technisch van aard zijn of omdat het gaat over onderwerpen die in een later stadium worden uitgewerkt. Deze onderwerpen treft u aan in bijlage 2 bij deze notitie.

Hieronder worden enkele belangrijke begrippen toegelicht die veel gebruikt worden.

Zelfredzaamheid

De omschrijving van zelfredzaamheid bevat twee elementen:

- het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen,
- het voeren van een gestructureerd huishouden.

Algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL) zijn de handelingen die mensen dagelijks in het gewone leven verrichten, met inbegrip van persoonlijke verzorging. Het begrip wordt gebruikt om te bepalen in hoeverre iemand zelfredzaam is. Iemand die als gevolg van lichamelijke en geestelijke beperkingen ADL-verrichtingen niet zelf kan doen, zal hulp nodig hebben en, indien hij/zij zoveel hulp nodig heeft dat het niet verantwoord is dat hij/zij zonder enige vorm van (vrijwel) continu toezicht en hulp leeft, misschien zelfs niet langer thuis kan blijven wonen. Voor de zelfredzaamheid van mensen zijn de volgende algemene dagelijkse levensverrichtingen van belang: in en uit bed komen, aan- en uitkleden, bewegen, lopen, gaan zitten en weer opstaan, lichamelijke hygiëne, toiletbezoek, eten en drinken, medicijnen innemen, ontspanning, sociaal contact.

Participatie

Bij participatie gaat het om het deelnemen aan het maatschappelijk verkeer, dat wil zeggen dat iemand, ondanks zijn lichamelijke of geestelijke beperkingen, op gelijke voet met anderen in redelijke mate mensen kan ontmoeten, contacten kan onderhouden, boodschappen kan doen en aan maatschappelijke activiteiten kan deelnemen. Daarvoor is het ook een vereiste dat hij zich kan verplaatsen.

Maatwerkvoorziening

Onder een maatwerkvoorziening wordt in de Wmo 2015 verstaan, een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

- ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
- ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
- ten behoeve van beschermd wonen en opvang.

Individuele voorziening (Jeugdwet)

Een individuele voorziening is een op de persoon en diens behoeften en mogelijkheden afgestemde voorziening. Om voor een individuele voorziening in aanmerking te komen, is meestal een min of meer uitgebreid onderzoek nodig naar de beperkingen en persoonskenmerken van de betrokkene. Een individuele voorziening kan ook in de vorm van een collectieve voorziening worden toegekend, als die beschikbaar en voor betrokkene geschikt is.

Algemene voorziening

Aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning.

Algemeen gebruikelijk

Iets is algemeen gebruikelijk wanneer voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- het aan te schaffen object kan voor een niet-ondersteuningsbehoevende in een financieel vergelijkbare positie tot het normale aanschaffingspatroon worden gerekend;
- het is niet speciaal voor de ondersteuningsbehoevende;
- het is gewoon te koop;
- het is niet duurder dan soortgelijke producten.

Met het criterium algemeen gebruikelijk wordt volgens de Centrale Raad van Beroep (CRvB) beoogd te voorkomen dat het college een voorziening verstrekt waarvan, gelet op de omstandigheden van betrokken cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen ondervond, de beschikking zou kunnen hebben. Uit de jurisprudentie blijkt wel dat het college steeds zal moeten onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de persoon als aanvrager.

Welke producten en diensten als algemeen gebruikelijk beschouwd worden, is continu aan verandering onderhevig. Zo worden bijvoorbeeld steeds meer kleine hulpmiddelen en woningaanpassingen als algemeen gebruikelijk beschouwd. Ze zijn in de reguliere handel verkrijgbaar, voor iedereen betaalbaar en worden door steeds meer mensen zelf aangeschaft. Parallel aan deze ontwikkeling worden steeds meer voorzieningen en preventieve maatregelen, zoals het tijdig oplossen van de woning, tot de eigen verantwoordelijkheid gerekend. De gemeente kan hiermee dus rekening houden in haar beleid.

Gezamenlijke huishouding

Het begrip 'gezamenlijke huishouding' houdt in dat er sprake moet zijn van een relatie van huisgenoten waarin het zorgcriterium aan de orde is: er blijkt van geven zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins. Het begrip gezamenlijke huishouding is nader omschreven en vastgelegd in het Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998 en geldt als uitgangspunt voor het begrip gezamenlijke huishouding in de uitvoering van de sociale zekerheid. Een kamerhuurder die op hetzelfde adres woont wordt hier op grond van deze definitie dus niet toe gerekend.

Klant of cliënt

In het taalgebruik binnen de gemeente zijn we gewend om te spreken over *klanten* die gebruik maken van voorzieningen. In de Wmo 2015 wordt het begrip *cliënt* gebruikt om de persoon aan te duiden die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan. In deze nota gebruiken we in het algemeen het woord klant, behalve daar waar de wetteksten aangehaald worden.

Bijlage 2 Overige onderwerpen verordeningen Wmo 2015 en Jeugd

Opmerking vooraf: de artikel die worden aangehaald zijn artikel uit de nieuwe wetgeving (Wmo 2015 en Jeugdwet).

Kwaliteit van maatschappelijke ondersteuning, toezicht en verantwoording - Wmo en Jeugd

In het aanbestedingsdocument voor de dienstverlening op het gebied van Wmo en Jeugd zijn kwaliteitseisen opgenomen op het gebied van certificering, landelijke kwaliteitsstandaarden, privacybeleid, klachtenregeling en eisen aan personeel voor de zorg in natura. Ook zijn en worden in de bestaande en toekomstige contracten met aanbieders van roerende en onroerende zaken op het gebied van hulpmiddelen, vervoer en wonen vergelijkbare kwaliteitseisen opgenomen. Bij inkoop van ondersteuning met een pgb gelden deze eisen eveneens voor inkoop van professionele hulp. Voor inkoop van ondersteuning door een persoon uit het netwerk van de klant kunnen deze eisen niet gesteld worden, maar gelden wel de hieronder genoemde criteria. Criteria om te bepalen of een voorziening voldoet aan een bepaalde kwaliteit:

- De resultaten in het ondersteuningsplan moeten geformuleerd zijn in termen van maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid.
- De resultaten moeten objectief meetbaar, concreet en acceptabel, specifiek en realistisch en tijdgebonden zijn.

Regels voor bestrijding van misbruik – Wmo en Jeugd

In de verordening worden regels gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik. Het is al jaren gebruikelijk dat oneigenlijk gebruik van voorzieningen wordt tegengegaan en dat, mocht dit onverhoopt toch voorkomen, het college de voorziening of de tegenwaarde ervan in geld kan verhalen en terugvorderen.

Kortdurend verblijf ter ontlasting van de mantelzorger – Wmo en Jeugd

De gemeente is verplicht om een maatwerkvoorziening te organiseren die inhoudt dat er kortdurend verblijf mogelijk is ter ontlasting van de mantelzorger (artikel 1.1.1 van de Wmo 2015, begrip maatwerkvoorziening). Kortdurend verblijf is onderdeel van de aanbesteding voor de nieuwe taken. Of en wanneer kortdurend verblijf ter ontlasting van een mantelzorger zal worden ingezet, wordt bepaald door het lokale specialistisch team dat een taak heeft in het formuleren van het gewenste ondersteuningsarrangement.

Waardering mantelzorgers - Wmo en Jeugd

De gemeente moet bij verordening bepalen op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente (artikel 2.1.6 Wmo 2015). In artikel 2.2.2 van de Wmo 2015 is bepaald dat het college algemene maatregelen moet treffen ter bevordering van mantelzorg en vrijwilligerswerk en ter ondersteuning van mantelzorgers en andere vrijwilligers, die noodzakelijk zijn ter uitvoering van het plan, bedoeld in artikel 2.1.2, tweede lid.

De blijk van waardering voor mantelzorgers kan bestaan uit een geldbedrag, zoals dat bij het mantelzorgcompliment het geval was, maar kan ook bestaan uit een waardering in natura. De gemeente Goirle investeert in het kader van Back to Basics in een ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers. In 2015 zal vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan samen met (vertegenwoordigers van) mantelzorgers in beeld worden gebracht of de ondersteuningsstructuur aanpassing behoeft en of aanvullende investeringen nodig zijn of andere vormen van waardering.

Horen van eigenaar woning – Wmo

Artikel 2.3.7 van de Wmo 2015:

1. Indien het college heeft beslist tot verstrekking van een maatwerkvoorziening in de vorm van een woningaanpassing aan een woning waarvan de cliënt niet de eigenaar is, dan wel een persoonsgebonden budget daarvoor, is het college dan wel de cliënt, bevoegd zonder toestemming van de eigenaar deze woningaanpassing aan te brengen of te doen aanbrengen.
2. Alvorens de woningaanpassing aan te brengen of te doen aanbrengen, stelt het college de eigenaar van de woning in de gelegenheid zich te doen horen.
3. Het college dan wel de cliënt is niet gehouden de woningaanpassing ongedaan te maken, indien de cliënt niet langer gebruik maakt van de woning.

Verschil met huidige situatie is dat er geen toestemming meer nodig is van de eigenaar van de woning bij het aanbrengen van een woningaanpassing. Wel is mededeling en overleg verplicht. Bij woningaanpassingen aan de eigen woning van de cliënt is dit vanzelfsprekend het geval. Als er sprake is van een woningaanpassing bij huurders zal woonstichting Leystromen in de meeste gevallen de eigenaar van de woning zijn. Met de woonstichting worden afspraken gemaakt en vastgelegd om de werkwijze goed af te stemmen. In de verordening wordt vastgelegd dat een woningaanpassing niet wordt uitgevoerd voordat de eigenaar van de woning de gelegenheid heeft gehad gehoord te worden over de voorgenomen aanpassing.

Mededelingsplicht cliënt – Wmo en Jeugd

1. De cliënt doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6. van de Wmo 2015 en artikel 8.1.2 van de Jeugdwet.
2. De verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt niet indien die feiten en omstandigheden door het college kunnen worden vastgesteld op grond van bij wettelijk voorschrift als authentiek aangemerkte gegevens of kunnen worden verkregen uit bij regeling van Onze Minister aan te wijzen administraties.
3. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Deze verplichting is altijd al vanzelfsprekend voor alle voorzieningen en wordt overgenomen in de nieuwe verordening. Het is niet nodig hier een apart hoofdstuk aan te wijden.

Heronderzoeksverplichting – Wmo en Jeugd

Artikel 2.3.9 van de Wmo 2015 luidt:

1. Het college onderzoekt periodiek of er aanleiding is een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 te heroverwegen.
2. Artikel 2.3.2, tweede en derde lid, en artikel 2.3.5, zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Artikel 8.1.4 van de Jeugdwet is hierop van toepassing.

Het is uiteraard verstandig om de rechtmatigheid en doelmatigheid van toegekende maatwerkvoorzieningen in natura of als pgb periodiek te heronderzoeken. Meestal volstaat controle bij verlengen van de indicatie of als er een andere aanleiding is zoals: op verzoek van de cliënt, als er sprake is van gewijzigde omstandigheden, bij vermoeden van oneigenlijk gebruik, of bij vermoeden van niet-gebruik. Bij pgb's kan tussentijds heronderzoek nuttig zijn, bijvoorbeeld een keer per jaar een bestedingscontrole om na te gaan of het pgb wellicht moet worden bijgesteld. Hoewel pgb's via de Sociale Verzekeringsbank tot uitbetaling komen en daarmee de financiële bestedingscontroles al ondervangen worden, zal de inhoudelijke controle op de besteding van het pgb een taak van de gemeente blijven.

Bij de resultaat gestuurde werkwijze vormt het plan van aanpak dat de aanbieder samen met de klant opstelt een belangrijk ijkpunt voor het heronderzoek. Heronderzoeken zijn zonder probleem in de uitvoering op te nemen en daarmee wordt ook rekening gehouden in de ontwikkeling van de toegang. Hierdoor kan zicht gehouden worden op de rechtmatigheid en doelmatigheid van maatwerkvoorzieningen en arrangementen. Klanten zijn hier voor een groot deel al aan gewend. Heronderzoeksplan voor alle voorzieningen wordt in algemene termen opgenomen in de verordening Wmo. In artikel 16 van de verordening is opgenomen dat de doelmatigheid van natuurovoorzieningen één keer per 36 maanden worden onderzocht. Pgb's worden jaarlijks onderzocht. Als de situatie van de klant geheel duidelijk is kan het college afzien van heronderzoek.

Herzien en intrekken beslissing (kan-bepaling) – Wmo en Jeugd

1. Het college kan een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 herzien dan wel intrekken, indien het college vaststelt dat:
 - a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid,
 - b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget is aangewezen,
 - c. de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet meer toereikend is te achten,
 - d. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden,
 - e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Het college bepaalt in de beslissing, bedoeld in het eerste lid, het tijdstip waarop de beslissing in werking treedt. Deze mogelijkheid wordt in ieder geval opgenomen in de verordening. Het betreft een voortzetting van bestaand beleid. Het is niet nodig hier een apart hoofdstuk in deze nota aan te wijden.

Evaluatie: kwaliteitservaring van klant – Wmo en Jeugd

Jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoeken en meerjaren evaluatie van het Wmo-beleid. De wet verplicht gemeenten om jaarlijks cliëntervaringsonderzoeken te houden. Dit is een voortzetting van bestaand beleid en wordt opgenomen in de verordening. Het college bepaalt in overleg met de inspraakorganisaties hoe het onderzoek jaarlijks wordt uitgevoerd.

Mandatering – Wmo en Jeugd

Mandatering aan eigen ambtenaren mogelijk, niet aan derden, wel aan bestuursorgaan. Wordt nader uitgewerkt door college bij organisatie van de uitvoering. Dit is wel een belangrijk punt in de taakafbakening tussen 't Loket, het specialistisch team en de afdeling Maatschappelijke dienstverlening.

Positie van jeugdigen en hun ouders – Jeugd

Naast de genoemde uniforme kwaliteitseisen, wordt door een aantal bepalingen binnen de Jeugdwet ook de rechtspositie van jeugdigen en hun ouders geregeld. Deze bepalingen gelden zowel voor jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen als het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) en hebben betrekking op:

- Verplichte informatie aan jeugdigen en ouders over de te verlenen hulp.
- Het toestemmingsvereiste.
- Een effectieve en laagdrempelige klachtenbehandeling.
- Medezeggenschap van jeugdigen en hun ouders (cliëntenraad).

De medezeggenschap wordt geregeld in de Verordening participatieraad gemeente Goirle.

Triple T

Beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie	4
3. Landelijke en regionale ontwikkelingen	4
3.1 Wajong, WWB en Tegenprestatie	4
3.2 Uitwerking door Werkkamer	4
3.3 Samenwerking in de regio	6
4. Lokaal kader	7
4.1 Keuzenota Goirle aan de Slag	7
4.2 Doelgroepen en keuzes	9
4.3 Uitgangspunten voor het doen van een aanbod	9
4.4 Oude en nieuwe doelgroepen	9
5. Diamant-groep (SW-bedrijf)	12
6. Baanafspraken	15
7. Tegenprestatie	15
8. Financiën (2015)	16
9. Meting effect	17
Bijlagen	
Bijlage 1 Uitleg over de participatieladder	18

1. Inleiding

Met ingang van 1 januari 2015 worden grote wijzigingen van kracht binnen de bijstand. Het gaat om de invoering van de Participatiewet en de Maatregelen Wet Werk en Bijstand (WWB). Daarnaast treedt ook het wetsvoorstel hervorming kindregelingen in werking per 1 januari 2015. Ook dit wetsvoorstel heeft invloed op de bijstand. Het doel van deze wetswijzigingen is tweeledig:

1. De socialezekerheidswetgeving moet houdbaar en toegankelijk blijven.
2. Er wordt voorzien in maatregelen voor mensen die het zonder extra steuntje in de rug niet kunnen redden.

Het kabinet is van mening dat de bijstand activerender moet om zo de sociale zekerheid houdbaar en toegankelijk te houden. Om dat te bewerkstelligen is een aantal maatregelen genomen:

- Samenvoeging van alle regelingen voor mensen die het niet op eigen kracht redden (Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en de Wet Werk en Bijstand (WWB) tot de Participatiewet.
- Uniformering van de arbeidsverplichtingen en verzwaring van het maatregelenregime.
- Invoering van de kostendelersnorm.
- Overheveling van de toeslag voor alleenstaande ouders naar kindgebonden budget.

Maar voor de mensen die het op eigen kracht niet redden is ook een aantal ondersteunende maatregelen genomen:

- Verruiming van de individuele bijzondere bijstand.
- Verruiming mogelijkheden categoriale bijzondere bijstand voor zorgverzekeringen en verruiming mogelijkheden stadspassen.
- Langdurigheidstoeslag wordt een individuele inkomensvoetingsbijstand.

Daarnaast treden ook de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet in werking op 1 januari 2015. De gemeente is voor al deze nieuwe wetten verplicht om haar uitvoeringsbeleid vast te leggen in een (of meerdere) verordening(en). De gemeente Goirle wil de uitvoering van deze wetten en de nieuwe gemeentelijke taken zoveel als mogelijk in samenhang oppakken. Om deze reden hebben (voorgaande) beleidsnotities, waar mogelijk, ook betrekking op alle drie de transities. We hebben echter gekozen om voor de Participatiewet een aparte keuzenota op te stellen omdat de keuzes die gemaakt moet worden inhoudelijk veel verschillen van de keuzes die centraal staan bij de Wmo en de Jeugdwet. In deze keuzenota richten we ons dus op de Participatiewet en de Maatregelen WWB. De keuzes die in deze notitie zijn opgenomen, worden:

- Vertaald in de nog op te stellen verordeningen Participatiewet en de Maatregelen WWB; daarin worden uiteindelijk ook alle overige wijzigingen vanuit de Maatregelen WWB meegenomen.
- Zijn nodig om verder, in regionaal verband, invulling te geven aan de samenwerking op het niveau van de arbeidsmarkt en de opdrachtverlening aan Diamant-groep.

De keuzes die door de wetswijzigingen gemaakt moeten worden ten aanzien van de ondersteunende maatregelen of het minimabeleid zijn pas in juli duidelijk geworden en moeten nog verder in beeld worden gebracht. In december worden deze aan uw raad voorgelegd.

Zoals al eerder door uw raad is vastgelegd, is het uitgangspunt dat de uitvoering van de drie decentralisaties geschiedt binnen de budgettaire kaders van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. We ontvangen echter minder financiële middelen voor re-integratie en participatie dan voorheen, terwijl we met de Participatiewet meer doelgroepen moeten gaan bedienen. Er moeten dan ook keuzes worden gemaakt; immers, niet alle klanten kunnen een aanbod krijgen.

2. De visie van de gemeente Goirle

Voor de doelgroepen die als gevolg van de Participatiewet per 1-1-2015 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen, geldt dat de hulp en ondersteuning die wij inzetten (duurzame) participatie moeten opleveren voor de klant. De visie hierbij is dat meedoen aan de samenleving door betaald of onbetaald werk te doen de eigen waarde van mensen vergoot. Werk is essentieel voor mensen, voor het functioneren van de arbeidsmarkt en voor de economie. Iedereen zorgt voor eigen inkomen. Als betaalde arbeid niet mogelijk is, vult iemand op een andere manier zijn maatschappelijke bijdrage in. Een ander doel is schadelastbeperking voor ons als gemeente: uitstroom uit de uitkering, het beperken van de instroom, het toeleiden van klanten in de uitkering naar de arbeidsmarkt en het stijgen in loonwaarde. Het uitgangspunt van handelen daarbij is dat we rechtmatig moeten werken, maar daarnaast willen we zo efficiënt en effectief mogelijk omgaan met de beschikbare middelen en de doelmatigheid maximaliseren¹.

3. Landelijke en regionale ontwikkelingen

3.1 Wajong, WWB en Tegenprestatie

De Participatiewet wordt op 1 januari 2015 van kracht. Vergeleken met eerdere berichtgevingen, zijn drie relevante ontwikkelingen te melden:

- Het UWV bepaalt wie volledig duurzaam arbeidsongeschikt is en onder de Wajong 2015 valt. Alleen nieuwe Wajongers die arbeidsvermogen hebben, vallen onder de Participatiewet en komen naar de gemeente.
- De WWB wordt aangepast door de Maatregelen WWB. De invoering van de aangepaste WWB stond eerst gepland voor de tweede helft van 2014, maar is 2015 geworden. Daarmee gaan de nieuwe WWB-maatregelen tegelijk in met de Participatiewet.
- De Tegenprestatie was eerst dwingend opgenomen in de wet. In de huidige tekst is dat niet meer het geval en wordt aan gemeenten de keuze gelaten op welke wijze ze de tegenprestatie willen invullen.

3.2 Uitwerking door Werkkamer

De Werkkamer (het bestuurlijk samenwerkingsverband van de Stichting van de Arbeid en de VNG) is nog een aantal zaken uit de Participatiewet landelijk nader aan het uitwerken. Hieronder de belangrijkste onderwerpen:

Loonwaardebepaling

Loonwaarde is de verhouding tussen de arbeidsprestatie en loonkosten van een medewerker met een arbeidsbeperking in relatie tot die van medewerkers met vergelijkbaar werk in een gangbare reguliere setting. Deze loonwaarde wordt gemeten in een percentage. De loonwaardebepaling vindt plaats op de werkplek met betrokkenheid van het Werkbedrijf en de werkgever.

De gemeente is (eind)verantwoordelijk voor de inzet van het instrument loonkostensubsidie en is daarom opdrachtgever voor loonwaardebepaling. Het voorstel van de Werkkamer is dat er één loonwaardesystematiek per arbeidsmarktregio komt.

¹ Hiertoe voert de gemeente Goirle ook een strikt doch rechtvaardig handhavingsbeleid. Handhaving en re-integratie zijn twee zijdes van eenzelfde medaille. In deze notitie richten wij ons alleen op de re-integratietaken van de gemeente.

Werkbedrijven

Een Werkbedrijf is een bestuurlijk regionaal samenwerkingsverband van regiogemeenten, werkgevers en vakbonden. Andere relevante partijen kunnen hierbij worden betrokken zoals het UWV en het onderwijs. Het Werkbedrijf heeft de rol van aanjagen, elkaar aanspreken en monitoren van voortgang van de regionale samenwerkingsafspraken, vastgelegd in een marktbeveiligingsplan. Gemeenten hebben de lead bij de Werkbedrijven, maar het is verstandig om al vanaf het eerste begin op te trekken met de andere O's (ondernemers/ werkgevers en onderwijs). Daarbij wordt zoveel mogelijk voortgebouwd op wat regionaal aanwezig is en goed werkt. De financiering en organisatie van het Werkbedrijf moet plaatsvinden op regionaal niveau.

Beschut Werk

Voor wie?

Beschut werk is bedoeld voor mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat zij niet bij een reguliere werkgever in dienst kunnen komen. Soms kan deze doelgroep wel bij een reguliere werkgever terecht, maar dan zijn de omstandigheden aangepast.

Wat is het?

We kennen beschut werk nu ook vanuit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De toegang tot de Wsw is afgesloten per 1 januari 2015 voor iedereen die nog geen werkplek heeft. Vanaf dat moment vallen mensen die zijn aangewezen op beschut werk onder de Participatiewet. De precieze regels rond beschut werk worden vastgelegd in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), die naar verwachting in november 2014 komt.

Hoe wordt het ingezet?

Het UWV stelt vast of iemand tot de doelgroep van beschut werk behoort. Dat gebeurt ambtshalve op voordracht van het college. Dat betekent dat iemand hier niet zelf om kan en hoeft te vragen. In een verordening wordt vastgelegd wie er door het UWV getoetst moeten worden. Als is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep beschut werk behoort, dan komt betrokkene in dienst van de gemeente of bij een reguliere werkgever (zoals een SW-bedrijf) die de begeleiding en aanpassing kan bieden. Aan deze doelgroep kunnen nog voorzieningen aangeboden worden, zoals werkplekaanpassing of een jobcoach. De gemeente legt in een verordening vast welke voorzieningen ingezet kunnen worden en hoe dat wordt bepaald. Het loon is conform de CAO van de werkgever. Het is de bedoeling dat dit begint op het niveau van het wettelijk minimumloon. Het is mogelijk om loonkostensubsidie te verstrekken voor beschut werk op grond van de Participatiewet.

Hierbij moet worden opgemerkt dat gemeenten slechts een maximum van 70% loonkostensubsidie ontvangen van het Rijk (€ 16.100,00). Het bedrag dat zit tussen de werkelijke loonwaarde en het wettelijk minimumloon dient door de gemeente te worden bijgesteld. De begeleidingskosten (€ 8.500,00) worden toegevoegd aan het Participatiebudget. Hierbij hanteert het Rijk als uitgangspunt dat voor iedere drie personen die uitstromen uit het Wsw-bestand, budget voor één nieuwe beschutte plek beschikbaar komt. Het is mogelijk dat de gemeenten een 'quotum' krijgen voor het aantal plekken nieuw beschut dat ze moeten realiseren. Hierover is nog geen duidelijkheid vanuit de Werkkamer. (Ter vergelijking de bijdrage per SW-fte is op dit moment € 26.004,00)

Baanafspraken

Sociale partners hebben in het Sociaal Akkoord van 11 april 2013 de afspraak gemaakt om uiteindelijk 100.000 mensen met een arbeidsbeperking in de marktsector (inclusief zorg) te plaatsen en door de overheid zijn 25.000 banen toegezegd voor mensen met een arbeidsbeperking. De afspraak is dat Wajongers en mensen op de wachtlijst Wsw de eerste jaren prioriteit krijgen. In Hart van Brabant-verband is besloten dat deze doelstellingen voor het realiseren van baanafspraken in gezamenlijkheid worden opgepakt in het Werkbedrijf. Een en ander moet nog worden uitgewerkt.

Voorzieningen en faciliteiten

De Werkkamer heeft bepaald dat per regio in ieder geval het volgende basispakket aanwezig moet zijn (naast het instrument van loonkostensubsidie):

- no risk polis;
- een vast contactpersoon voor werkgevers;
- een gevalideerde loonwaardesystematiek per regio;
- jobcoach-voorziening;
- proefplaatsing;
- begeleiding naar en tijdens werk;
- (groeps)detachering;
- beschut werk;
- expertise en dienstverlening rondom jobcreatie en job carving;
- (kosten) werkplekaanpassingen;
- continuering faciliteiten bij verhuizing van werknemer.

Deze opsomming wordt nog nader uitgewerkt. De Werkkamer geeft aan dat faciliteiten en voorzieningen dynamisch moeten zijn en kunnen worden aangepast indien nodig. Onmisbaar voor een werkend basispakket is een eenduidige en uniforme procedure voor aanvraag en afhandeling. Dit onderdeel wordt regionaal opgepakt maar de financiële consequenties voor de individuele gemeentes zijn nog niet inzichtelijk.

3.3 Samenwerking in de regio

Momenteel vinden in de regio verschillende ontwikkelingen plaats:

- Samenwerking met regiogemeenten bij het opstellen van de verordeningen en beleidsregels. Op die manier bundelen we kennis en kunde en proberen we enigszins te voorkomen dat regelgeving in aanpalende gemeenten te sterk uit elkaar loopt.
- Samenwerking in de regio Hart van Brabant voor wat betreft de intensivering gemeentelijke samenwerking arbeidsmarkt ('De regio werkt!'). Vanuit deze samenwerking kan ook makkelijker een beroep worden gedaan op Europese, landelijke en provinciale subsidies voor stimulering werkgelegenheid.
- Het gezamenlijk vormgeven van een regionaal Werkbedrijf. Op basis van het rapport 'Kansen voor intensivering regionale samenwerking' is besloten om het werkbedrijf op te zetten in een lichte vorm en om zoveel mogelijk voort te borduren op zaken die er al zijn.
- Samenwerking binnen de Gemeenschappelijke Regeling Diamant-groep. Onder andere wat betreft het vormgeven van producten / diensten die moeten passen bij de nieuwe doelgroep van de Participatiewet en een gezamenlijk op te stellen opdrachtverlening aan de Diamant-groep.

4. Lokaal kader

4.1 Keuzenota Goirle aan de Slag

In de keuzenota Goirle aan de Slag zijn in 2013 door uw raad de lokale kaders, visie, ambitie en uitgangspunten ten aanzien van re-integratie en participatie vastgesteld. Tevens is daarin bepaald dat we inzetten op vier elementen. Inmiddels wordt volop uitvoering gegeven aan deze elementen, hieronder een korte weergave van de activiteiten per element:

- **Werkzoekenden** in hun eigen kracht plaatsen bij het zoeken naar werk en ondersteuning bieden waar dat nodig is om werk te vinden en te behouden. Bijvoorbeeld door training en scholing.
 - Er is een training Goirle aan de Slag ontwikkeld. In groepen van 10 deelnemers helpen twee trainers bijstandsgerechtigden in één week om hun kansen op werk te vergroten. Ze leren de deelnemers om goed naar zichzelf te kijken; waar is iemand goed in en hoe kan iemand zorgen dat een werkgever hem of haar een kans geeft? Er wordt gewerkt aan een goed CV, vacatures zoeken op internet en netwerken via social media maar ook aan het schrijven van sollicitatiebrieven. Gedurende de hele week leren de deelnemers om hun goede eigenschappen en kwaliteiten vlot te presenteren aan de groep. Op vrijdag presenteren de deelnemers zich aan drie werkgevers. De werkgevers geven feedback over de presentatie zodat ze bij een sollicitatie goed uit de verf komen. Soms ontstaan hier matches of contacten die leiden naar werk. De begeleiding van de groep is in handen van één klantmanager werk en één externe trainer. De training wordt gegeven in het gemeentehuis. Na de training worden mensen drie maanden lang gevolgd en worden terugkombijeenkomsten georganiseerd.
 - Eind 2013 hebben er twee trainingsweken plaatsgevonden. In 2014, tot september toe zes, waarvan één training in de zomerperiode bestond uit mensen die de training al gevolgd hadden maar nog niet aan het werk waren. In totaal hebben 65 mensen de training gevolgd. Op 1 september hebben we een meting gedaan van de stand zaken op dat moment, toen waren er 26 mensen betaald aan het werk, dat is 40% van de deelnemers. Van de 26 hoeven 15 personen geen beroep meer te doen op een uitkering, 10 van de 26 krijgen nog een (kleine) aanvulling. Een aantal van die 10 hoeft binnenkort mogelijk ook geen beroep meer te doen op een uitkering. Naast de 26 mensen die aan het werk zijn doen 5 mensen vrijwilligerswerk, 1 persoon heeft een werkervaringsplek en 1 iemand maakt gebruik van een proefplaatsing. Helaas bleek voor bijna 25% van alle deelnemers de stap naar werk nog iets te groot, zij volgen nu een zorgtraject. Vaak is sprake van psychosociale problemen, en is hulpverlening eerst aan de orde. In 2014 worden nog vier trainingen gegeven.
 - We willen in het vierde kwartaal van 2014 starten met het ontwikkelen van een nieuwe opzet van de toegang tot de bijstand, de poort. We willen ervoor zorgen dat vroeger in het proces de nadruk op werk en eigen verantwoordelijkheid komt te liggen.
- **Werkgevers** benaderen en bereid krijgen om onze cliënten aan te nemen en de ondersteuning bieden die ze daarvoor nodig bieden.
 - Intern is de samenwerking tussen economische zaken en sociale zaken verstevigd. De accountmanager economische zaken vertelt tijdens zijn bedrijfscontacten over de mogelijke rol van de gemeente als leverancier van personeel vanuit het uitkeringsbestand. Dat geldt ook voor bedrijfsbezoeken die door de burgemeester en de wethouder economische zaken worden afgelegd. Dit heeft een aantal keren tot bedrijfsbezoeken vanuit de klantmanagers werk geleid en ook een aantal keren tot een plaatsing van een uitkeringsgerechtigde en uitstroom uit de uitkering.
 - Regionaal wordt informatie uitgewisseld door klantmanager werk, werkmakelaars en accountmanagers over mogelijke vacatures en ontstaan, af en toe, ook werkgeverscontacten.

- Een presentatie over de Participatiewet en Goirle aan de slag in een bijeenkomst van BORT Tivoort (Bedrijven Overleg Regio Tilburg) heeft geleid tot een aantal werkgeverscontacten waaronder met één bedrijf dat sindsdien meerdere uitkeringsgerechtigden heeft aangenomen. In overleg met de accountmanager economische zaken willen we ook de andere ondernemersverenigingen actief gaan informeren en betrekken.
- In het bestuursakkoord staat bij het onderdeel stimulering van de lokale economie dat we onze lokale en regionale connecties met ondernemers onderhouden en uitbreiden om werkzoekenden aan werk te helpen. Om hier invulling aan te geven, gaan we de samenwerking aan met een uitzendbureau in Goirle. Via dit uitzendbureau zijn de afgelopen periode al 17 mensen met een uitkering aan het werk geholpen. We gaan samenwerken onder de naam: 'Goirle aan de slag: direct naar werk'. Door de samenwerking met het uitzendbureau ontstaat meer capaciteit om ondernemers te bezoeken. We willen ondernemers betrekken bij de Participatiewet omdat we meer vacatures nodig hebben om onze bijstand cliënten aan werk te helpen, maar we zoeken ook werkervaringsplekken en stageplekken voor onze cliënten. Een onderdeel van de samenwerking is het organiseren van een bijeenkomst voor ondernemers in Goirle. Doel van de bijeenkomst is de Goirlese ondernemers te verleiden vacatures of werkervaringsplekken in hun bedrijf eerst aan de gemeente Goirle kenbaar te maken. We garanderen dat we binnen een paar dagen uitsluitstel geven of er één of meerdere geschikte kandidaten voorgesteld kunnen worden. Zo niet dan zetten we de vacature door aan de regio en kan de werkgever zelf gaan werven. Er gelden speciale, aantrekkelijke, tarieven voor werkgevers als ze iemand via 'Goirle aan de slag' op uitzendbasis aannemen. Ook bij een direct dienstverband is ondersteuning vanuit de gemeente mogelijk als dat voor en bepaalde kandidaat nodig is. We kunnen dan een instrument inzetten vanuit het vastgestelde basispakket zoals opgenomen in paragraaf 3.2.
- Matching van werkgevers en werkzoekenden. Deze twee groepen met elkaar in contact brengen en de juiste werkzoekende op het juiste moment en op de juiste manier in beeld brengen van de werkgever is absoluut noodzakelijk om re-integratie succesvol te laten zijn.
 - Hiervoor zijn we overgegaan op een nieuwe methode/systeem (SZeebra) om onze klanten beter in beeld te krijgen. Alle leefgebieden van de klant worden tijdens een diagnosegesprek gescreend en er wordt ingezoomd op kansen en belemmeringen met betrekking tot werk. Hiervoor moeten alle klanten individueel gesproken worden, dit proces loopt nog. Als er vacatures zijn, kan gericht gekoppeld worden aan cliënten die in het systeem zitten.
 - Door de trainingen Goirle aan de slag heeft de klantmanager werk een heel goed en persoonlijk beeld van de deelnemers en er wordt dan ook vaak op basis van die kennis gematcht op een vacature.
 - Werkgevers die bij de training aanwezig zijn geweest, hebben de deelnemers zelf leren kennen en vragen sommige deelnemers om eens langs te komen om mogelijkheden te bespreken. Dit heeft diverse keren tot een match geleid.
- Verbindingen leggen met voorzieningen uit de Wmo en samenwerking met maatschappelijke partners.
 - We hebben de keuze gemaakt om de klantmanagers Wmo de diagnoses van klanten op de onderste twee tredes van de participatieladder te laten doen². Zo ontstaat er al een natuurlijke overlap tussen Wmo en WWB.
 - Deelnemers aan de trainingen en mensen die zich melden voor een uitkering worden verleid om onder de vlag van wederkerigheid zich bijvoorbeeld als vrijwilliger in te gaan zetten. ContourdeTwern is daarin een samenwerkingspartner.

² Trede 1: geïsoleerd, trede 2: sociale contacten buitenshuis

- Er is een extra subsidie verstrekt aan ContourdeTwern voor het toeleiden en begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar vrijwilligerswerk. Uitkeringsgerechtigden worden actief doorverwezen naar ContourdeTwern.

4.2 Doelgroepen

Er zijn in 2013 vijf doelgroepen vastgesteld, zodat per doelgroep de aanpak kan worden bepaald. Met de komst van de Participatiewet is het handig om ook op basis van de huidige loonwaarde en groeiemogelijkheid te bepalen welke aanpak het beste is.

Doelgroep 1: kunners en willers (80%-100% loonwaarde).

Doelgroep 2: mensen met een vastgestelde arbeidsbeperking (0%-100% loonwaarde).

Doelgroep 3: mensen met overbrugbare andere afstand tot de arbeidsmarkt (60%-80% loonwaarde).

Doelgroep 4: mensen met een (vooralsnog) onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt (0%-60% loonwaarde).

Doelgroep 5: jongeren (0%-100% loonwaarde).

4.3 Uitgangspunten voor het doen van een aanbod

Omdat we niet iedereen een aanbod kunnen doen vanwege de beperkte middelen, willen we criteria benoemen die we laten meewegen bij het doen van een aanbod:

- Inzet (motivatie): toont iemand inzet of gaat iemand dat tonen op korte termijn.
- Competentie / groeicapaciteit: heeft iemand de competenties en capaciteiten om door te groeien in loonwaarde.
- Vraag arbeidsmarkt: het kunnen plaatsen van mensen in een traject / op een bepaalde plek kan ook bepaald worden door de match tussen de vraag van de arbeidsmarkt en het aanbod van de potentiële medewerker (zo kan het dus gebeuren dat iemand uit een bepaalde branche meer kans heeft dan een ander, gewoonweg omdat de arbeidsmarkt hierin mede bepalend is).
- Schadelastbeperking: wegen de kosten voor het inzetten van een traject op tegen de kosten van een uitkering (op korte of middellange termijn), mensen zo kort mogelijk in de uitkering, ondersteuning van deze doelgroepen.

Bovenstaande zaken maken we zoveel mogelijk objectief. Bij een echtpaar beoordelen we of inzet op beide of één van de twee het meest effectief is. Daarnaast geldt, zoals eerder aangegeven, ons budgettaire kader. Het kan zijn dat aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan maar dat er geen budget is voor een passend aanbod.

4.4 Oude en nieuwe doelgroepen

Diamant-groep (SW-bedrijf)

In het kader van de Participatiewet speelt een aantal zaken tussen gemeente en Diamant-groep. Zo hebben we de wettelijke verplichting van de huidige doelgroep, oud beschut. Hierbij is sprake van een sterfhuisconstructie. Daarnaast zijn we in overleg over mogelijkheden voor de nieuwe doelgroepen in het kader van de Participatiewet, Het gaat dan om beschut werk, arbeidsmatige dagbesteding en we gaan onderzoeken of we ook trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt willen inbesteden bij de Diamantgroep. Er staan 21 mensen uit de gemeente Goirle op wachtlijst SW, zij vallen per 1 januari 2015 onder de Participatiewet.

Wajongers

Per 1 januari 2015 worden gemeenten ook verantwoordelijk voor de ondersteuning van nieuwe jonggehandicapten met arbeidsvermogen. Om aan deze nieuwe doelgroep de juiste ondersteuning te bieden, maken we gebruik van de ervaring en expertise van het UWV, dat verantwoordelijk is en blijft voor de ondersteuning van jonggehandicapten die op 1 januari 2015 al een Wajong-uitkering ontvangen en vanaf 1 januari voor nieuwe jonggehandicapten die volledig en naar verwachting blijvend arbeidsongeschikt zijn. Het overleg met het UWV gaat dit najaar in regionaal verband opgepakt worden. In dit kader wordt eveneens de samenwerking met het (praktijk)onderwijs gezocht.

	Instroom 2013	Aantal Wajong eind 2013	Naar regeling			Leeftijdopbouw				
			Waarvan uitkeringregeling	Waarvan werkregeling	Waarvan studieregeling	t/m 24 jaar	25 t/m 34 jaar	35 t/m 44 jaar	45 t/m 54 jaar	55 jaar en ouder
Tilburg	160	549	70	382	97	453	82	12	2	0
Dongen	12	35	7	18	10	32	3	0	0	0
Gilze en Rijen	16	46	4	24	18	42	3	1	0	0
Goirle	15	41	7	26	8	39	2	0	0	0
Heusden	31	92	6	70	16	80	9	2	1	0
Hilvarenbeek	6	22	3	12	7	21	1	0	0	0
Loon op Zand	14	38	6	24	8	33	2	2	0	1
Oisterwijk	14	53	3	39	11	45	6	1	1	0
Waalwijk	25	100	7	79	14	84	13	3	0	0

Wajongers in Midden-Brabant sinds 2010. Bron: UWV gegevensdiensten.

Bovenstaande tabel biedt inzicht in het aantal Wajongers per gemeente in de regio Midden-Brabant. Opvallend is dat iets meer dan de helft (63%) van de Goirlese populatie beschikt over arbeidsvermogen (de personen met een werkregeling, zie de tabel).

Op basis van bovenstaande gegevens verwachten wij dat vanaf het ingaan van de Participatiewet in Goirle jaarlijks:

- Bijna twee derde van de instroom van 2013 (9 á 10 jonggehandicapten) een beroep doet op de gemeente voor ondersteuning ten aanzien van arbeidsinschakeling en inkomen;
- 20% van de instroom van 2013 (3 studerenden) een beroep doet op de gemeente voor aanvullende inkomensondersteuning op basis van de studieregeling;
- 2 á 3 personen vallen onder de uitkeringsregeling van UWV.

Huidig bestand

Momenteel verstrekt de gemeente Goirle aan ongeveer 364 personen een uitkering op grond van de WWB/loaw/loaz/Bbz³. Alle uitkeringsgerechtigden zijn ingedeeld op de treden van de Participatieladder. In bijlage 1 is een uitleg opgenomen over de betekenis van de treden op de participatieladder. Een plek onderaan deze ladder betekent niet automatisch een lage loonwaarde en ook niet omgekeerd.

Eigenlijk moeten daarom alle uitkeringsgerechtigden ook worden ingeschaald op loonwaarde. Dit is nu nog niet mogelijk, omdat de systematiek om loonwaarde te bepalen nog niet voor handen is.

We blijven in de toekomst ook de participatieladder gebruiken voor de klanten van wie de loonwaarde (nog) niet gemeten kan worden. Voor het bepalen van de loonwaarde is namelijk een werkplek nodig en die is niet voor elke klant voorhanden.

³ IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
Bbz: Besluit bijstandsverlening zelfstandigen

Hieronder is in de tabel een overzicht weergegeven van de samenstelling van het huidige bestand. Er is op moment X een foto gemaakt van de cliënt en gekeken op welke manier iemand mee doet in de samenleving in relatie tot de arbeidsmarkt. Er zijn 35 personen die nog niet gediagnosticeerd zijn.

<i>Actuele trede huidige bestand</i>	
Trede	Totaal
1. Geïsoleerd	35
2. Sociale contacten buitenshuis	114
3. Deelname aan georganiseerde activiteiten (cursus, vereniging)	75
4. Onbetaald werk	48
5. Betaald werk met ondersteuning	56
6. Betaald werk zonder ondersteuning	1
Geen trede	35
Eindtotaal	364

We zijn ook gestart met het vastleggen van het groeipotentieel van mensen. Dat houdt in dat we ook een verwacht, te behalen niveau aangeven. Hierbij geeft de klantmanager aan of deze verwacht dat kan stijgen op de participatieladder en zo ja, naar welke niveau. Dit is bij 216 personen vastgesteld, de rest van het cliëntenbestand volgt.

<i>Verwachte trede: 216 personen waarvan groeipotentieel bekend is</i>	
Trede	Totaal
1. Geïsoleerd	15
2. Sociale contacten buitenshuis	44
3. Deelname aan georganiseerde activiteiten (cursus, vereniging)	33
4. Onbetaald werk	25
5. Betaald werk met ondersteuning	40
6. Betaald werk zonder ondersteuning	59
Eindtotaal	216

Keuze 1

Re-integratiemiddelen

De gemeente Goirle kan vanwege beperkte middelen niet iedereen een aanbod doen. Daarom worden de volgende criteria meegewogen bij het doen van een aanbod:

1. Inzet (motivatie): toont iemand inzet of gaat iemand dat tonen op korte termijn.
2. Competentie / groeicapaciteit: heeft iemand de competenties en capaciteiten om zijn of haar loonwaarde te vergroten?
3. Vraag arbeidsmarkt: het kunnen plaatsen van mensen in een traject / op een bepaalde plek kan ook bepaald worden door de match tussen de vraag van de arbeidsmarkt en het aanbod van de potentiële medewerker (zo kan het dus gebeuren dat iemand uit een bepaalde branche meer kans heeft dan een ander, gewoonweg omdat de arbeidsmarkt hierin mede bepalend is).
4. Schadelastbeperking: de kosten voor het inzetten van een traject wegen voldoende op tegen de kosten van een uitkering (op korte of middellange termijn).

5. Diamant-groep (SW-bedrijf)

Afbouw Oud Beschut

In de oude voorziening beschut komen geen nieuwe klanten. Gezien de aanzienlijke kortingen op het budget voor SW-oud, is de sterfhuisconstructie een sterk verliesgevende post. Het rijksbudget per SW-er daalt van € 26.004,00 tot € 23.004,00 in 2020. De cao-verplichtingen blijven echter doorlopen en de verplichtingen nemen dus niet af. Op dit moment zijn wij met de Diamant-groep in overleg over de vraag hoe de afbouw SW gefinancierd kan worden, ook in verhouding met andere producten die bij de Diamant-groep kunnen worden afgenomen. Dit is echter ook sterk afhankelijk van de inzichten en opstelling van alle regiogemeenten. Bij het opstellen van deze nota is daar nog geen duidelijkheid over.

Er werken 161 mensen uit de gemeente Goirle via de sociale werkvoorziening. Dat is in verhouding tot de rest van de regio relatief veel. Het volledige SW-budget (€ 3.353.078,00) wordt hiervoor in 2015 ingezet. Dit is echter niet voldoende om de kosten te kunnen dekken vanwege de rijks korting die al in 2015 plaatsvindt op het SW-budget, terwijl de kosten vanwege de cao-verplichtingen niet dalen. Duidelijk is dat voor gemeenten een financieel gat ontstaat tussen de kosten voor het zittende bestand enerzijds en de Rijksvergoeding en de opbrengsten uit arbeid anderzijds. Dit zal mogelijk voor een klein deel gecompenseerd worden omdat de Diamant-groep een vooralsnog beperkte rol krijgt als aanbieder van arbeidsmatige dagbesteding voor de gemeente Goirle. Het opvangen van dat financiële gat zou voor de gemeente Goirle kunnen betekenen dat er nauwelijks meer middelen overblijven in het Participatiebudget. De komende periode zal in beeld gebracht worden hoe de afbouw ook in financieel opzicht vorm gaat krijgen.

Tijdelijke dienstverbanden omzetten naar structurele dienstverbanden

De Diamant-groep heeft op dit moment nog een kleine groep Goirlenaren met een tijdelijk dienstverband. Zowel in sociaal als financieel opzicht vinden wij het wenselijk om de huidige tijdelijke Wsw-dienstverbanden om te zetten naar een structureel dienstverband. Allereerst zien wij vanuit sociaal en maatschappelijk opzicht onze inwoners liever aan het werk dan in een uitkering. Niet verlengen leidt voor een deel van de werknemers namelijk tot het doen van een beroep op een bijstandsuitkering en ook eventueel extra inzet re-integratiemiddelen. Wij hebben de kosten van het verlengen van de tijdelijke contracten afgezet tegen de middelen die we ontvangen voor de oude Wsw-populatie (ook op de langere termijn) en de uitkomst hiervan is dat het verlengen van de dienstverbanden voor gemeenten financieel aantrekkelijker is dan het stoppen van de dienstverbanden. Alle deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling van de Diamant-groep hebben deze intentie.

Keuze 2

Van tijdelijke naar structurele dienstverbanden

Aan de inwoners van de gemeente Goirle, die nu een tijdelijk dienstverband bij de Diamant-groep hebben vanuit de Wsw, wordt het voorstel gedaan om hun tijdelijke contracten om te zetten naar een structureel dienstverband.

Beschut werk

De voorziening Beschut Werk kenmerkt zich door een hoge mate van structurele ondersteuning en aanpassing van werk en is kostbaar en duurt tot aan het pensioen. Mensen die binnen de voorziening Beschut Werk werkzaam zijn, verdienen minimaal het wettelijk minimumloon. De gemeente ontvangt, zoals al eerder aangegeven, maximaal 70% loonkostensubsidie van het wettelijk minimumloon per persoon die op Beschut Werk is aangewezen.

Het bedrag dat zit tussen de werkelijke loonwaarde en het wettelijk minimumloon dient door de gemeente te worden bijgepast. Berekeningen van andere gemeenten die uitgaan van de kosten van beschut werk zoals de Diamant-groep die heeft berekend, de uitkeringskosten en de verwachte middelen hiervoor voor de gemeente, laten zien dat er bij een loonwaarde van 30% een tekort ontstaat van € 480,00 tot ongeveer €1.500,00 op het inkomensdeel per persoon per jaar. Bij minder loonwaarde dan 30% wordt het tekort echter voor de gemeente naar rato van het percentage loonwaarde groter. Het tekort zou kunnen oplopen tot € 10.000,00 als een klant een loonwaarde heeft van 0%. De gemeente moet dit tekort financieren (aanvullen tot het wettelijk minimumloon). De gemeente Goirle heeft zelf nog geen berekeningen gemaakt omdat er nog geen officiële mededelingen zijn gedaan door het Rijk over de middelen. We verwachten hier in de komende circulaire definitief duidelijkheid over te krijgen.

Het is ook nog niet volledig duidelijk of de inzet van de voorziening Beschut Werk wel of niet verplicht wordt gesteld. We weten dus niet zeker of we als gemeente wel of niet de keuze hebben of wij de voorziening Beschut Werk willen inzetten. Een aantal gemeenten in de regio Hart van Brabant gaat er vanuit dat anders dan in de huidige Wsw gemeenten zelf bepalen of zij de voorziening Beschut Werk aanbieden en in welke vorm en omvang (omdat gesproken wordt van een voorziening). Deze gemeenten gaan er vanuit dat het begeleidingsbudget dat toegevoegd wordt aan het Participatiebudget voor Beschut Werk ook op een andere manier kan worden ingezet. Het effect van het beschikbaar stellen van de voorziening Beschut Werk is namelijk dat het participatiebudget afneemt vanwege het budget dat ingezet moet worden aan de begeleidingskosten voor Beschut Werk.

De gemeente Goirle gaat er, net als een aantal andere regiogemeenten, vanuit dat er een vastgesteld minimumaantal verplicht aan te bieden beschutte werkplekken per gemeente komt. Indien het Rijk met nadere regels hierover komt, zullen wij dit verwerken in ons beleid. Het rijk rekent per uitstroom van drie personen uit de Wsw-regeling, 1 nieuw beschutte plek.

Keuze 3

Beschut Werk

Indien er een wettelijke verplichting komt ten aanzien van het aanbieden van plekken nieuw beschut, zet de gemeente Goirle in op een minimaal aantal plekken. Indien er geen wettelijke verplichting is, wil de gemeente Goirle zich inspannen om deze doelgroep een ander aanbod te doen. Hierbij wordt gedacht aan begeleiding bij werk via leerwerkbedrijven (maar zonder dat de gemeente de werkgeversrol op zich neemt), arbeidsmatige dagbesteding of vormen van maatschappelijke participatie.

Inbesteden

Op het gebied van arbeidsmatige dagbesteding is de Diamant-groep voor de gemeente Goirle een logische partner, ook omdat op die manier de overlap die er mogelijk is met beschut werk optimaal benut kan worden. Bij het inkoopproces is rekening gehouden met het uitgangspunt dat arbeidsmatige dagbesteding gedeeltelijk onder gebracht wordt bij de Diamant-groep door middel van inbesteden. Het gaat hier om de doelgroep met een loonwaarde tussen de 0 en 30%. De Diamant-groep biedt daarnaast de mogelijkheid om als begeleidingsorganisatie voor mensen met 50-80% loonwaarde op te treden en als leerwerkbedrijf voor mensen met een loonwaarde van tussen de 30-50%. De gemeente Goirle wil deze voorzieningen mogelijk ook inbesteden bij de Diamant-groep. Dit is echter ook afhankelijk van de financiële ruimte in het Participatiebudget, de vraag of er binnen ons cliëntenbestand mensen zijn die een dergelijke voorziening nodig hebben om te blijven groeien op de participatieladder en zich te blijven ontwikkelen richting de arbeidsmarkt en de in beslispunt 1 genoemde criteria.

Keuze 4

Inbesteden

De Diamant-groep kan ingezet worden als begeleidingsorganisatie voor mensen met 50-80% loonwaarde en als leerwerkbedrijf voor mensen met een loonwaarde van tussen de 30-50%. De gemeente Goirle wil deze voorziening mogelijk inbesteden bij de Diamantgroep. Dit is wel afhankelijk van:

1. De financiële ruimte binnen het Participatiebudget.
2. De vraag of er binnen ons cliëntenbestand mensen zijn die een dergelijke voorziening nodig hebben om te blijven groeien op de participatieladder en zich te blijven ontwikkelen richting de arbeidsmarkt.
3. De bij keuze 1 genoemde criteria.

6. Baanafspraken

Er zijn 25.000 banen toegezegd in de publieke sector. De afspraak is dat Wajongers en mensen op de wachtlijst Wsw de eerste jaren prioriteit krijgen. Hierover worden dit najaar in regionaal verband afspraken gemaakt. Dit betreft de brede doelgroep. Het streven voor de gemeente Goirle is dat we het voor deze gemeente aantal verplicht gestelde garantiebanen, realiseren. Voor de regio Hart van Brabant is de nu bekende opgave 2014 – 2016 om voor de marktsector 380 extra banen te realiseren en voor de overheid 50. Insteek is om de baanafspraken die gelden voor overheid en semi-overheid op regionaal niveau te bekijken. Zodra alle informatie rondom de verplichtingen en de gevolgen voor de gemeente Goirle bekend zijn, volgt een separaat voorstel voor college en raad hierover.

Keuze 5

Baanafspraken

In het sociaal akkoord (april 2013) zijn landelijke afspraken gemaakt over het aantal te realiseren baanafspraken (voorheen garantiebanen). De gemeente Goirle zal hieraan een bijdrage leveren, conform de nog nader uit te werken landelijke verplichtingen hieromtrent. Het onderwerp baanafspraken wordt in de breedte op Hart van Brabant niveau opgepakt in het regionale werkbedrijf. Een separaat voorstel over wat dit specifiek voor de gemeente Goirle betekent, moet nog verder uitgewerkt, dit kan pas zodra er meer duidelijkheid is.

7. Tegenprestatie

Op basis van de 'Maatregelen WWB' moet de gemeente het opdragen van een tegenprestatie regelen in een verordening. Er is dus geen sprake van een generieke verplichting die voor iedereen geldt. Dit biedt de gemeente de ruimte voor het leveren van individueel maatwerk. In de verordening geeft de gemeente aan wie een tegenprestatie kan worden opgelegd en omschrijft inhoud, omvang en vorm ervan. Gemeenten mogen in de verordening niet opnemen dat aan niemand een tegenprestatie zal worden opgelegd.

Uitgaande van de visie op re-integratie en participatie willen we dat iedereen een bijdrage levert aan de samenleving, ook zeker wanneer werken (nog) geen optie is. Daarnaast ligt aan de basis van de andere twee transitie dat mensen meer en vaker gebruik (moeten) gaan maken van hun eigen kracht, hun sociale netwerk of algemene voorzieningen in plaats van dure maatwerkvoorzieningen. Daarvoor zijn dan ook meer mensen nodig die zich, al dan niet vrijwillig, inzetten voor de samenleving.

In de verordening wordt opgenomen dat het voorkomen van verdringing één van de criteria is bij de keuze van de tegenprestatie respectievelijk de maatschappelijk nuttige activiteiten.

Wederkerigheid en tegenprestatie

Onder de vlag van wederkerigheid zet de klant zich in eerste instantie in om te blijven groeien op de participatieladder en zich te blijven ontwikkelen richting de arbeidsmarkt. Als er ruimte ontstaat voor een extra activiteit, wordt die in eerste instantie gereserveerd voor de groei op de ladder. Is die groei niet meer realiseerbaar of is er qua ureninzet nog ruimte, dan moet de extra ruimte worden ingevuld met een activiteit voor het maatschappelijk nut. Indien de klant al mantelzorg of uit intrinsieke overwegingen (dus op vrijwillige basis) maatschappelijke activiteiten verricht, voldoet de klant daarmee aan de wederkerigheid en vragen we geen tegenprestatie.

Als de klant dit niet al doet en ook niet op korte termijn, uit eigen beweging en op eigen kracht, maatschappelijke activiteiten gaat verrichten, vragen we een activiteit van maatschappelijk nut: de tegenprestatie. De tegenprestatie wordt opgelegd voor 80 uur per kalenderjaar.

Voorbeeld: de klant zit in een re-integratietraject met beperkte inzet. Een tegenprestatie zou passend zijn. Bij navraag blijkt dat de klant in de vrije tijd al maatschappelijk actief is bij de bewonersorganisatie. Deze activiteit is voldoende van aard en omvang (gemiddeld 4 uur per week) om invulling te geven aan de wederkerigheid. Er is dus geen reden om een tegenprestatie te vragen.

Inzet in de poort

Direct nadat iemand zich gemeld heeft voor een uitkering gaan we met de klant in gesprek over een plan van aanpak om zo snel mogelijk weer in eigen inkomen te kunnen voorzien. Daarbij hoort dan een gesprek over wederkerigheid en, indien nodig, de tegenprestatie. Indien de conclusie is dat een tegenprestatie moet worden opgelegd, is daar wel aanbod vanuit de gemeente voor nodig. Een dergelijk aanbod organiseren, kost tijd, geld en capaciteit. Dit mag niet vanuit het Participatiebudget worden bekostigd omdat er geen sprake is van re-integratie-activiteiten. Dekking in 2015 kan plaatsvinden uit het totaal beschikbare budget voor sociale zaken. Indien voorzienbaar is dat dit (vanaf 2016) niet meer mogelijk is, zal de raad gevraagd worden om budget.

Keuze 6

Tegenprestatie

Het uitvoeren van de tegenprestatie zien wij niet als doel op zich maar als middel om de maatschappelijke participatie van onze inwoners te vergroten indien dit niet al door wederkerigheid gebeurt.

8. Financiën (2015)

Uitgangspunt is dat we binnen de middelen blijven die beschikbaar worden gesteld. Er is een nieuw verdeelmodel gekomen voor Participatie. In juni zijn de indicatieve bedragen aan de gemeenten bekend gemaakt. Het totale budget is lager dan voorheen terwijl de doelgroep toeneemt. De bedragen voor de gemeente Goirle zijn indicatief, voor 2015:

- Participatiebudget: (klassiek + nieuwe doelgroep): € 241.654,00
- WSW oud: € 3.353.078,00

Naast de gelden die we van het Rijk ontvangen, heeft de gemeente Goirle voor 2014, 2015 en 2016 €100.000,00 per jaar beschikbaar voor 'Goirle aan de Slag'.

Risico's

- De doelgroep van de gemeente op het gebied van werk en inkomen stijgt, omdat in het kader van de Participatiewet ook nieuwe Wajongers en SW-ers aanspraak gaan maken op een gemeentelijke uitkering. Hierdoor zal de groep uitkeringsgerechtigden vanaf 2015 toenemen.
- De financiële en wettelijke consequenties van een aantal zaken is nog niet duidelijk. Deze onderwerpen worden nog uitgewerkt door de Werkkamer (landelijk samenwerkingsverband Stichting van de Arbeid en VNG). Het gaat onder andere om zaken als:
 - beschut werk
 - no riskpolis
 - loonkostensubsidie
 - de verplichtingen wat betreft re-integratie die de gemeente heeft voor klanten die loonkostensubsidie ontvangen

- jobcoaching
- studie-regeling voor Wajongers
- extra voorzieningen Wajong
- De afbouw van de huidige SW strekt zich uit over een reeks van jaren.
- Arbeidsmatige dagbesteding heeft ook gedeeltelijk een plek in de aanbesteding sociaal domein. Deze aanbesteding loopt nog. Met de Wmo moet afgestemd worden hoe de financiering voor deze doelgroep geregeld kan worden.

9. Meting effectiviteit

De vraag die gesteld wordt bij de inzet van re-integratiegelden is steevast die naar de effectiviteit van de ingezette trajecten / producten. Zowel op het niveau van de aanbieders als op het niveau van de klanten. Effectiviteit willen we meten aan de hand van de volgende criteria:

- Stijging loonwaarde (minimaal x% stijgen in loonwaarde) / P-ladder (minimaal x tredes stijgen op de Participatieladder).
- Uitstroom: Aantal duurzame (> 6 maanden) en niet duurzame (< 6 maanden) uitstroom uit de uitkering.
- Kostenbesparing op de uitkeringskosten.

Positie op de ladder

Niveau	Voorbeelden
<p>Niveau 6: Betaald werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft een arbeidscontract met een werkgever of is zzp'er EN • ontvangt geen aanvullende uitkering van gemeente of andere uitkeringsinstantie EN • wordt niet door anderen dan leidinggevende of collega's begeleid bij het uitvoeren van het werk EN • maakt geen gebruik van WSW of gemeentelijke participatie-instrumenten. 	<p>Voorbeelden niveau 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baan met arbeidscontract - Baan met arbeidscontract en pro forma nazorg⁴ - Zzp'ers - Ondernemers
<p>Niveau 5: Betaald werk met ondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft een arbeidscontract met een werkgever of is zzp'er en ontvangt daarbij ondersteuning, dat wil zeggen: • maakt gebruik van gemeentelijke participatie-instrumenten OF • ontvangt een aanvullende uitkering OF • werkt in WSW-verband (intern, gedetacheerd of begeleid werken) OF • volgt een reguliere opleiding met arbeidscomponent, onder het niveau van de startkwalificatie. 	<p>Voorbeelden niveau 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WSW (intern/gedetacheerd/begeleid werken) - Werk (parttime) met aanvullende uitkering van gemeente of UWV - Werkt met loonkostensubsidie - Werk waarbij uitkering wordt verloond (o.a. bepaalde vormen van Work First) - Werk met apart ingekochte instrument nazorg waarbij sprake is van echte ondersteuning - Werk met externe begeleiding/jobcoach - Werk en volgt daarnaast een inburgeringsaanbod - Werk en volgt daarnaast een educatieaanbod - Bbl-opleiding (4 dagen werken in leerbedrijf en 1 dag opleiding) - Werken met stagevergoeding en zonder aanvullende uitkering
<p>Niveau 4: Onbetaald werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doet onbetaald werk; dat wil zeggen: • heeft geen arbeidscontract EN • voert taken uit en heeft daarbij verantwoordelijkheden naar anderen EN • heeft minimaal eens per week fysiek contact met anderen bij het uitvoeren van het onbetaalde werk. 	<p>Voorbeelden niveau 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken met behoud van uitkering (Work First, participatiebanen e.d.) - Duale inburgeringstrajecten met een werkcomponent - Re-integratie-instrument met werkcomponent - Stages - Vrijwilligerswerk (minimaal 1 x per week contact) - Bol-opleiding (dagopleiding met zo nu en dan stage)

⁴ Het gaat hierbij niet om nazorg die gemeenten apart inkopen, maar om nazorg als impliciet onderdeel van een re-integratietraject waarbij geen sprake is van echte ondersteuning. De nazorg beperkt zich hierbij tot één- of tweemaal telefonisch contact.

- GIT-trajecten (Geïntegreerde Trajecten - scholingstrajecten waarbij een beroepsopleiding met stages wordt gecombineerd met het leren van de Nederlandse taal)

Niveau 3: Deelname georganiseerde activiteiten

- Neemt deel aan activiteiten in georganiseerd verband zoals verenigingen of opleidingen **EN**
- voert geen taken uit met verantwoordelijkheden naar anderen (d.w.z. het is geen werk) **EN**
- neemt minimaal eens per week deel aan die activiteit waarbij hij/zij in fysiek contact komt met anderen

Voorbeelden niveau 3:

- Volgen van een inburgeringsaanbod, educatieaanbod of re-integratie-instrument zonder werkcomponent
- Volgen van andere cursussen of opleidingen zonder werkcomponent
- Lidmaatschap vereniging (regelmatig een activiteit volgen waarbij je in contact komt met andere mensen)
- Regelmatige sport beoefenen in georganiseerd verband
- Vrijwilligerswerk (minder dan 1x per week contact)

Niveau 2: Sociale contacten buiten de deur

- Heeft minimaal één keer per week fysiek contact met mensen die geen huisgenoten zijn **EN**
- die contacten vinden niet plaats in georganiseerd verband **EN**
- voert geen taken uit met verantwoordelijkheden naar anderen (d.w.z. het is geen werk) **EN**
- die contacten beperken zich niet alleen tot functioneel contact met winkelpersoneel, hulpverleners et cetera

Voorbeelden niveau 2:

- Mensen ontmoeten zoals burens, buurtbewoners en ouders van vriendjes van kinderen
- Regelmatig activiteiten buiten de deur ondernemen, zoals bezoek van vrienden, bioscoopbezoek, museumbezoek etc.
- Regelmatige mantelzorg voor niet-huisgenoten (die niet via een organisatie is georganiseerd)
- Individuele sporten zoals sportschool
- Neemt deel aan activiteiten in georganiseerd verband maar minder dan 1 x per week
- Regelmatig kerk/moskeebezoek (minimaal 1x per week)

Niveau 1: Geïsoleerd

- Heeft niet of nauwelijks contact met anderen dan huisgenoten **EN**
- de contacten buiten de huisgenoten beperken zich tot functionele contacten (winkelpersoneel, hulpverleners, buschauffeurs etc.)

Voorbeelden niveau 1:

- Nauwelijks contacten buiten de deur
- Mantelzorg voor huisgenoten
- Alleen actieve contacten via internet/email
- Dakloos zonder contacten met niet-daklozen, behalve hulpverleners

College

Raadsinformatie

<i>Aan</i>	Raad
<i>Portefeuillehouder</i>	Wethouder
<i>Onderwerp</i>	Inspraakreacties nota's beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015/Jeugdwet en Participatiewet/Maatregelen WWB
<i>Datum</i>	14 oktober 2014
<i>Afschrift aan</i>	College van B&W

Op 11 september jl. zijn de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB'* en de keuzenota *'Triple T: beleidskeuzes verordeningen Wmo en Jeugdwet'* ter advisering voorgelegd aan het Platform Gehandicaptten, Platform Minima, KBO Goirle en KBO Riel en de cliëntenraad van Kompaan en de Bocht. Deze organisaties is de mogelijkheid geboden hun reactie uiterlijk 21 oktober kenbaar te maken zodat uw raad deze kan meewegen in de besluitvorming over de keuzes die aan u voorliggen.

Tot op heden is een reactie ontvangen van zowel het Platform Minima als van de gezamenlijke KBO's. Beide treft u bijgaand aan. In de brieven is per onderdeel de reactie van ons college weergegeven. Deze is cursief en vetgedrukt.

Mogelijk ontvangen wij de komende dagen van het Platform Gehandicaptten en de cliëntenraad van Kompaan en de Bocht ook nog een reactie. Deze zullen wij u dan zo spoedig mogelijk doen toekomen.

Secretariaat KBO Goirle
Hans van den Tillaart
Muldersweg 1
5051 NM Goirle
013-5344943
kbogoirle@gmail.com; kbo-goirle.nl

Aan College van Burgemeester en Wethouders,
De Leden Commissie Welzijn.
Monique Claassen, beleidsmedewerkster Maatschappelijke dienstverlening

Goirle, 1 oktober 2014.

Geacht College,

Via een mailbericht van mevrouw Claassen van uw afdeling Maatschappelijke Dienstverlening, d.d. 11 september 2014, werden we uitgenodigd te reageren op de keuzenota's voor de Wmo en Jeugdwet en de Participatiewet.

Gezien de korte tijd en de complexe materie onderstaand onze eerste reactie met de mogelijkheid nog aanvullingen in te brengen voor de raadsvergadering van 28 oktober a.s..

Algemeen:

Het valt op dat in vergelijking van vele andere gemeenten de gemeente Goirle ingezetenen en belangen- en cliëntenorganisaties niet echt actief betrokken zijn geworden bij het gehele proces van het ontwikkelen van beleid. Een zéér triest gegeven in een tijdperk waarin de wetgever nadrukkelijk in de wetgeving aangeeft burgers, cliënten- en belangengroepen te laten participeren en vele burgers al op weg zijn naar een participatiemaatschappij door het nemen van vele burgerinitiatieven. Het veel gebezigde motto "Praat mee, denk mee en adviseer mee zodat iedereen kan meedoen aan de samenleving" is in Goirle naar onze mening nog sterk voor verbetering vatbaar.

Reactie college:

Het college kan zich niet vinden in de opmerking dat wij ingezetenen en belangen- en cliëntorganisaties niet actief betrekken bij het gehele beleidsproces. Sinds de start van dit proces zijn deze partijen betrokken bij de beleidsvoorbereiding. De gesprekken waren (en zijn) met name gericht op de ervaringen die huidige zorgvragers hebben. Deze hebben gediend als input voor ons beleid. Voorbeelden: regionale bijeenkomsten met cliëntorganisaties op het gebied van jeugd, gesprekken met zorgvragers en diens mantelzorgers over het persoonsgebondenbudget, bijeenkomst onder leiding van zorgbelang met ervaringsdeskundigen op het gebied van AWBZ begeleiding.

Met de lokale belangen- en cliëntorganisaties hebben wij de afspraak dat zij gevraagd en ongevraagd adviseren over beleid en uitvoering. Zowel in een aparte bijeenkomst als in de reguliere gesprekken met deze organisaties (die minimaal twee keer per jaar plaatsvinden) zijn de ontwikkelingen binnen het sociale domein en de aanpak die wij hierin voorstaan, steeds onderwerp van gesprek geweest. Ook de denktank AWBZ-Wmo is op een aantal momenten in het proces geconsulteerd.

Daarnaast betrekken wij ook actief professionals die werkzaam zijn bij aanbieders van zorg en welzijn. Deze medewerkers hebben veel kennis over de verschillende doelgroepen (aard van de doelgroepen en specifieke behoeften en zorgvragen) en ervaring met de uitvoering.

Ondanks dat ons college van mening is dat wij in het proces ervaringsdeskundigen en betrokken belangen- en cliëntorganisaties in voldoende mate betrokken hebben, heeft u, als bestuur van de KBO's, een andere mening hierover. Graag vernemen wij van uw bestuur op welke wijze en wanneer u dit in ons proces anders hadden willen zien.

Binnen de gegeven situatie zoals boven is aangegeven is het dan ook zeer moeilijk te komen tot een afgewogen oordeel over de beleidsvoorstellen. Niettemin hebben we toch getracht met de beperkte informatie te komen tot een standpuntbepaling.

Naast de nota 'Beleidskeuzes verordeningen Wmo-2015 en Jeugdwet' en de daarbij behorende bijlage verwachten wij nog tijdig de Wmo- / Jeugdzorg verordening-2015 ter beoordeling. Gezien het feit dat beleid en verordening feitelijk één geheel vormt is het soms moeilijk te weten wat hoort in het beleid te zijn opgenomen en wat hoort thuis in de verordening.

We denken hierbij aan aspecten zoals participatie, melden van eigen bijdragen, procedures tot verkrijgen van een maatwerkvoorziening, cliëntondersteuning, meldingsregeling calamiteiten en geweld, jaarlijkse waardering mantelzorgers, klachtenregeling, medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning, evaluatie van beleid en verordening, bescherming persoonlijke gegevens (privacy) en gemeentelijk toezicht.

Reactie college:

Het is een bewuste keuze van ons college geweest om van de behandeling van de keuzenota's en de verordeningen twee aparte trajecten te maken. Dit biedt niet alleen ons college en de raad maar ook de betrokken belangen- en cliëntorganisaties de mogelijkheid om zich goed voor te bereiden op de keuzes die moeten worden gemaakt. De verordening, die op 9 december ter besluitvorming voorligt aan de raad, is hierbij sluitstuk van het beleid.

1. Inzet van een maatwerkvoorziening (moet-bepaling).

Bij de aanvraag voor ondersteuning in het kader van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie is **keuzevrijheid** een zeer belangrijk aspect. Zelfregie in de zin van zelf bepalen op basis van wat ik wil, is een groot goed en van essentieel belang in het kader van het persoonlijk welzijn. Dat hierbij een beroep wordt gedaan op de mogelijke hulp, gebruikelijke hulp en mantelzorg, is evident indien hierbij de grenzen van redelijkheid en draagkracht niet worden overschreden.

In het geformuleerde beleid ontbreekt de formele/wettelijke mogelijkheid van ondersteuning bij een aanvraag voor hulp in de vorm van een professionele onafhankelijke cliëntondersteuning en de mogelijkheid van informele cliëntondersteuning.

Bij het verstrekken van maatwerkvoorzieningen in natura willen wij wijzen op de mogelijkheid van het hergebruiken van hulpmiddelen. Duurzaam gebruik lijkt immers tot lagere kosten.

Reactie college:

Het bieden van de mogelijkheid voor onafhankelijke cliëntondersteuning is geen beleidskeuze die als zodanig is opgenomen in de keuzenota maar dit (verplichte) onderwerp zal wel een plek krijgen in de verordening. We kiezen hierbij in eerste instantie voor voortzetting van beleid. Hierover zijn onder andere afspraken gemaakt met MEE. In 2015 zullen wij, vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan 'Back to Basics: De Nieuwe Koers', samen met de doelgroepen en aanbieders een nieuwe visie op cliëntondersteuning ontwikkelen.

2. Beleid eigen bijdrage (kan-bepaling)

Algemeen: In geval van eigen bijdragen bij maatvoorzieningen maar ook bij eventuele algemene voorzieningen is het van groot belang dat al deze eigen bijdragen worden gemeld aan het CAK opdat een onredelijke cumulatie van eigen bijdragen wordt voorkomen. Er zijn landelijke regels opgesteld voor een eigen bijdrage voor individuele voorzieningen die zijn opgenomen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning. Wat zijn de verschillen tussen de voorgestelde eigen bijdragen en de landelijke regels? Waarin en om welke redenen wil de gemeente Goirle zich onderscheiden?

Reactie college:

De eigen bijdragen worden altijd uitgevoerd door het CAK en dit blijft in de nieuwe situatie ook zo.

- ***Er is geen verschil tussen de voorgestelde regels en de landelijke regels voor de eigen bijdragen, m.u.v. de beperking in tijdsduur voor de eigen bijdrage voor onroerende woningaanpassingen tot max. 15 jaar.***
- ***De gemeente kan kiezen voor lagere of minder eigen bijdragen. Wij stellen voor om dit niet te doen vanwege het betaalbaar houden van de voorzieningen en het bevorderen van het kostenbewustzijn van de klanten.***
- ***Andere gemeenten hanteren ook de maximale eigen bijdragen. Wij hebben daarnaast het voordeel dat ook de hulp bij het huishouden onder de maatwerkvoorziening valt, waarvoor een eigen bijdrage via het CAK loopt. De kosten zijn dan niet cumulatief. De meeste andere gemeenten laten de hulp bij het huishouden over aan de vrije markt tegen kostprijs voor de klant. Tilburg heeft de hulp bij het bij het huishouden als algemene voorziening binnen de Wmo georganiseerd. De kosten zijn dan cumulatief bovenop eventuele andere CAK bijdragen.***

1. Hulp bij het huishouden.

Voortzetting van het huidig beleid. Dat er zoals ook nu al gebeurt een eigen bijdrage wordt gevraagd lijkt gezien de omvang van de maatschappelijke kosten, alleszins redelijk. Hierbij dient wel rekening worden gehouden met de financiële draagkracht van de minst draagkrachtige burgers. Inzet van de 'Huishoudelijke hulp toelage 2015 - 2016, voor deze categorie is dan ook gerechtvaardigd.

Reactie college:

Door de eigen bijdrage systematiek van het CAK wordt al optimaal rekening gehouden met draagkracht in inkomen en vermogen. De inzet van de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) voor klanten met een maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden is om die reden uitgesloten en bovendien onnodig.

De HHT is een maatregel die bedoeld is om te bereiken dat de werkgelegenheid in huishoudelijke zorg geleidelijk afgebouwd kan worden. Aangezien de gemeente Goirle de hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening blijft uitvoeren, is het verstrekken van een tegemoetkoming aan klanten niet aan de orde. Wel zal de HHT, als de gemeente deze krijgt toegekend, in de vorm van een subsidie bij de zorgaanbieders kunnen worden ingezet. Samen met de zorgaanbieders wordt een plan van aanpak gemaakt.

2. Individuele vervoersvoorzieningen.

Uitbreiding huidig beleid; nu 3 jaar en voorstel is gedurende de gehele gebruiksduur van de voorziening voor nieuwe aanvragen. Lijkt redelijk.

Bij de overwegingen om vervoersvoorzieningen te verstrekken dient zeker ook de afstand tussen de opstapplaats bij openbaar vervoer en het huisadres, mee worden gewogen voor mensen met een fysieke beperking.

Reactie college:

In alle gevallen zal individueel onderzoek plaatsvinden naar de beperkingen van de klant en de daadwerkelijke mogelijkheden die iemand heeft om zich te verplaatsen. Hierin verandert niets ten opzichte van de huidige situatie. Dit neemt niet weg dat er andere mogelijkheden zijn om het vervoer van diverse doelgroepen efficiënter en goedkoper te organiseren. Ook de eigen mogelijkheden van klanten kunnen beter benut worden. De inspraak (via Reizigersbelang) is vanaf het begin van het regionale traject voor een nieuwe visie op de Regiotaxi en het doelgroepenvervoer betrokken en wordt op gezette tijden breder betrokken.

3. Roerende woonvoorzieningen.

Dezelfde nieuwe voorwaarden als 2. Lijkt redelijk*.

4. Nieuwe onroerende zaken woonaanpassingen.

Voorstel lijkt redelijk.

5. Nieuwe woningaanpassingen t.b.v. jeugdigen. Lijkt redelijk*.

6. Begeleiding en dagbesteding als maatwerkvoorziening.

Maatwerk is hier van essentieel belang.

Geldt al onder het huidige AWBZ-regiem. Lijkt redelijk*.

7. Verblijf in een opvanginstelling.

Geldt nu ook al onder het AWBZ-regiem. Lijkt redelijk*.

8. Algemeen: Afhankelijk van de financiële draagkracht dient in noodsituaties een beroep gedaan te kunnen worden op de bijzondere bijstand!

Reactie college:

Dat blijft altijd mogelijk.

*Lijkt redelijk. Op zich geldt dit voor de afzonderlijke voorzieningen echter met de kanttekening dat het uiteindelijk effect voor de cliënt mede wordt ingegeven hoe de

bezuinigingen door de gemeente daadwerkelijk worden ingevuld. De gemeente mag immers schuiven met budgetten! Utrecht bezuinigt op bijvoorbeeld begeleiding van demente bejaarden niet met wat de staatssecretaris in het vooruitzicht heeft gesteld met 10% maar 35% terwijl de Gooise gemeenten bezuinigen met 13%! (bron Volkskrant 29-09-2014). Wat betekent dit voor de omvang-, kwaliteit- en eigen bijdragen van deze ondersteuning? Dan is het voorstel niet meer redelijk omdat financiële vervolgbesluiten de kwaliteit sterk negatief gaan beïnvloeden.

Hoe is dit in Goirle en hoe verhoudt zich dit met in Hilvarenbeek, Oisterwijk of bijvoorbeeld Tilburg?

Reactie college:

Voor de inkoop van hulp en ondersteuning voor bestaande klanten, geldt dat tariefafspraken zijn gemaakt met alle gemeenten in de regio Midden-Brabant. De inkoop van hulp en ondersteuning voor nieuwe klanten doen wij samen met de gemeenten Dongen, Hilvarenbeek en Oisterwijk. Door deze gemeenten worden dus eenzelfde werkwijze en gelijke tarieven gehanteerd. Hierbij wordt, conform de korting die het Rijk doorvoert, uitgegaan van een gemiddelde korting van 25%. Wij zijn van mening dat aanbieders deze bezuiniging kunnen realiseren.

Aangezien er hoe dan ook een bezuinigingstaakstelling gerealiseerd moet worden, zal de werkwijze van de zorgaanbieders anders worden dan voorheen. Resultaat op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie is het criterium en niet langer een aantal uren waar men recht op heeft. De kwaliteit van de ondersteuning wordt gewaarborgd door de eisen die gesteld worden in de aanbesteding en bij pgb's in het ondersteuningsplan. De hoogte van de eigen bijdragen is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder de kostprijs van een voorziening. Als de kostprijs lager is, kan dat invloed hebben op de eigen bijdrage. De eigen bijdrage is verder afhankelijk van inkomen en vermogen en overige voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage geldt.

3. Gemeentelijk maatwerk meerkosten van zorg voor personen met chronische ziekte en/of handicap en Jeugd (moet-bepaling)

Voorstel betreft het verstrekken van een tegemoetkoming in de vorm van een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering.

De indruk die bij dit voorstel ontstaat dat dit geheel wordt ingegeven op basis van de beschikbare financiële middelen en niet gericht is op alle financieel kwetsbare burgers (mensgericht).

De oude Wtcg-regeling omvatte een tegemoetkoming in de extra kosten die men maakt vanwege ziekte of handicap. Dit is meeromvattend dan dat wat het voorstel behelst.

Dit betekent dat met het voorstel vele mensen met een gering inkomen, minimum of nog minder, honderden euro's per jaar er op achteruit gaan.

Om toch de gelden daar te laten komen waar het meest nodig is kan naast de huidige criteria ook het criterium inkomen worden meegewogen.

Een drempel ter hoogte van een inkomen maximaal 120% van de bijstand sluit nog te veel kwetsbare burgers uit. Voorstel is om burgers met een inkomen tot 130% of mogelijk op minimumloonniveau voor de voorgestelde collectieve aanvullende verzekering in aanmerking te laten komen.

Reactie college:

Wij zijn ons ervan bewust dat met de keuze voor een aanvullende collectieve ziektekostenverzekering een kleinere groep bereikt wordt dan met de regelingen voor tegemoetkoming zoals de Wtcb en de cer deze kende. Dit is een bewuste keuze. De middelen zijn schaars en ons college wil dat deze terecht komen bij die mensen die dit echt nodig hebben. Als de doelgroep vergroot wordt, betekent dit dat de middelen ook onder een grotere groep verdeeld moeten worden. Overigens kan iedereen met een inkomen tot 130% wel gebruik maken van de collectieve verzekering met de algemene voordelen, maar alleen personen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm krijgen nog een extra korting op de premie van de gemeente.

De keuze voor een aanvullende collectieve verzekering voor minima past goed bij het bestaande gemeentelijke beleid voor medische kosten, geeft geen extra bureaucratie maar wel veel vergoedingen voor zorgkosten aan de deelnemers. Wij vinden dit daarom een goede keuze. Het vervallen van de Wtcb is rijksbeleid en als zodanig door de meerderheid van het parlement geaccepteerd. De eigen bijdragesystematiek van het CAK houdt volgens het Rijk al voldoende rekening met draagkracht in inkomen en vermogen. Er is daarom geen reden om deze kosten nog extra te compenseren.

4. **Regels pgb-Wmo en Jeugd.(kan-bepaling)**

Ook hier geldt op de eerste plaats zelfregie; zelf kunnen bepalen wat ik wil mede geleid op mijn eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid.

Terughoudendheid bij het verstrekken van pgb's is tegen deze achtergrond ongewenst.

Om in aanmerking te komen voor een pgb zijn er reeds aangescherpte wettelijke voorwaarden vastgesteld.

Welke motieven zijn er bij de gemeente om hier vanaf te wijken?

Overigens op pagina-13 van de nota beleidskeuzes staat dat een mantelzorger in aanmerking kan komen van een pgb. Is het niet dat de cliënt een pgb krijgt toegekend en mogelijk in bijzondere gevallen de curator, bewindvoerder of mentor?

Reactie college:

Ons college wil, aanvullend op de wettelijke regels en op grond van vaste jurisprudentie en ervaringen in de AWBZ, slechts een paar aanvullende criteria stellen die betrekking hebben op de inzet van een pgb in die situaties waarbij sprake is van mantelzorg. Deze criteria maken de inzet van een pgb in deze situaties niet onmogelijk maar zorgen er wel voor dat op maat gekeken wordt naar de belastbaarheid van het systeem rondom de zorgvrager. Ons college wil voorkomen dat zorg die nu 'om niet' aan een naaste geleverd wordt, in de nieuwe situatie betaald wordt en wij willen ondoelmatig gebruik en een aanzuigende werking van het pgb tegengaan. Uiteraard zal in de gesprekken met de zorgvrager en diens mantelzorger oog zijn voor eventuele overbelasting. Verder wijkt de gemeente niet af van de, in de wet gestelde, voorwaarden en eisen.

U geeft in uw brief aan dat het niet de mantelzorger is die het pgb ontvangt maar de klant. Dit is een juiste constatering en deze opmerking is ook in de commissie Welzijn gemaakt. Naar aanleiding hiervan hebben wij de keuzenota op dit punt aangepast.

5. Kostprijs van pgb (moet-bepaling)

Kan niet eenvoudig worden gesteld dat de zorgvrager vraagt minimaal 2 offertes op en de best passende én goedkoopste oplossing bepaalt de hoogte van de bijdrage?

In het ondersteuningsplan wordt de maatwerkvoorziening, indien gewenst aangevuld met een onderdeel PGB. Hierin concretiseert de aanvrager welke zorg hij zou willen inkopen met het budget, op welke manier deze ondersteuning bijdraagt aan zijn participatie en zelfredzaamheid en hoe de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd. Betaling van het eigen netwerk is alleen mogelijk als dit leidt tot betere en effectievere ondersteuning.

Dit kan worden bepaald aan de hand van de volgende afwegingscriteria:

- het type hulp dat wordt geleverd
- de frequentie van de hulp
- of er sprake is van een tijdelijke hulpvraag of van hulp over een lange periode
- de mate van verplichting: kan degene die de hulp levert een keer overslaan als hij/zij ziek is of op vakantie wil, of is dit niet mogelijk? Dit laatste aspect is een zwaarwegend punt voor toekenning.

Reactie college:

De kostprijs van het pgb moet vastgelegd worden in de verordening. Offertes opvragen voor elk pgb is onuitvoerbaar en bovendien veel duurder.

6. Participatiewet:

In de nota Beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en maatregelen WWB, stelt u een aantal extra maatregelen voor, dan wel een aantal maatregelen te continueren gericht op het vanuit eigen kracht van werkzoekenden laten zoeken naar werk en ondersteuning bieden waar dat nodig is om werk te vinden en te behouden.

Deze maatregelen achten wij in algemene zin 'redelijk' met de kanttekening die wij al eerder bij deze kwalificatie hebben gemaakt.

Wat wij missen is echter een belangrijke doelgroep. Voorstel is een doelgroep-6 in te passen en daar ook de activiteiten op te richten. Dit zijn de jonge senioren die het op de arbeidsmarkt erg moeilijk hebben als ze in de situatie komen werkloos te raken.

Begrijpelijk is de steun van de doelgroepen 1 t/m 5, maar even begrijpelijk achten wij de extra steun voor de senioren bij het zoeken, vinden en behouden van werk.

Reactie college:

In de keuzenota 'Goirle aan de Slag', door de raad vastgesteld in 2013, is daarover reeds de volgende overweging opgenomen: "Buiten de jongeren, worden geen doelgroepen op leeftijd gevormd. Iemand van 55+ kan op trede 5 (betaald werk met ondersteuning) van de participatieladder ingedeeld zijn en in doelgroep 1 (kunnens en willers) horen, terwijl een andere 55+er, in een sociaal isolement zit en in doelgroep 4 zit (mensen met een vooralsnog onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt). De aanpak voor deze leeftijdsgenoten behoort dan uiteraard ook anders te zijn."

Graag vernemen wij schriftelijk wat uw standpunt over de bovengenoemde punten.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Namens KBO Goirle,

Feliks de Vroomen

Voorzitter KBO-Goirle

Namens KBO Riel,

Frans van Dongen

Voorzitter KBO-Riel

Aan : College van burgemeester en wethouders
Van : Platform Minima
Betreft : Triple T
Datum : 10 oktober 2014

Geacht college,

Hierbij de reactie van het Platform Minima op de Beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB en Beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet. De nota is besproken door Ad van Elsacker (Fomulierenbrigade), Joost Schellekens (Stichting Leergeld) Mariette van Bavel (CdeT) Peter Koeleman (belangstellende PM) en Trix Vissers.

De reactie wordt onderschreven door alle leden van het Platform Minima.

In verband met de korte voorbereidingstijd heeft het PM niet kunnen reageren voor de vergadering van de commissie welzijn op 8 oktober 2014. Dit is tijdig medegedeeld aan beleidsmedewerker mevrouw Claassen en aan de griffier. Het verbaast het PM dan ook dat in de vergadering van de commissie werd gesteld dat de commissieleden de reactie van zowel de KBO als van het PM hadden ontvangen. Nu kan het zo zijn dat de voorzitter zich vergist heeft, maar het is toch opmerkelijk dat geen enkel commissielid hierop heeft gereageerd met de mededeling dat hij/zij de reactie van het PM niet had ontvangen. Wij vragen ons dan ook af wat de meerwaarde van onze reactie is in de ogen van de commissie. Als men de reactie niet heeft gekregen maar men doet alsof dat wel zo is, dan kan het PM net zo goed niet reageren.

Ook voor het PM en andere belangenorganisaties kost het veel tijd om het stuk te lezen, te overleggen en een reactie te geven. Het kost niet alleen u veel tijd maar ook de vrijwilligers. Het zou dan ook niet meer dan billijk zijn dat de inzet/bijdrage van vrijwilligers van welke organisatie dan ook, serieus wordt genomen.

De commissie welzijn was al op 7 oktober 2014 bijeen geweest om vragen te stellen over Triple T. In de vergadering van 8 oktober 2014 werd gesteld dat de afspraak was dat het stuk eigenlijk als A stuk naar de raad zou gaan. Het PM vraagt zich af hoe de reactie van het PM dan zou zijn meegenomen in de beslissingen? Evenals bij de behandeling van het initiatiefvoorstel 'Participatieraad' zouden wij het ook nu weer op prijs stellen en niets meer dan normaal vinden dat vrijwilligersorganisaties serieus worden genomen. Is de inbreng van deze organisaties, van welke dan ook, voor u niet van belang dan kan men beter niet naar hun reactie vragen. Dat schept echt valse verwachtingen.

Toch hebben wij, na overleg, besloten om alsnog een reactie te geven op Triple T ervan uitgaande dat hier serieus mee wordt omgegaan en niet zonder meer ter zijde wordt geschoven. Hiermee willen wij niet zeggen dat u het per definitie eens moet zijn met het PM.

Reactie college:

De reactie en inspraak van het platform minima is door het college gevraagd omdat we de mening van de belangenorganisatie bij de invoering van de transitie belangrijk vinden. Daarnaast wordt de reactie en de snelheid waarmee deze reactie tot stand gekomen is, op prijs gesteld.

Algemeen

Het PM is van mening dat Triple T duidelijk geschreven is hetgeen het geven van een mening vergemakkelijkt. In grote lijnen kan het PM zich vinden in de beleidskeuzes zoals voorgesteld. Wel zijn wij van mening dat er nog veel onduidelijk is, dat er nog veel geregeld moet worden. De uitvoering van het beleid is net zo belangrijk als het beleid. Het PM wil dan ook graag in een vroeg stadium betrokken worden bij alle verordeningen en keuzes die nog gemaakt moeten worden.

Reactie college:

Reeds toegezegd is dat ook de verordeningen ter inspraak worden voorgelegd aan het Platform Minima. Dit geldt ook voor de beleidsregels met betrekking tot de Participatiewet en Maatregelen WWB die na het vaststellen van de verordeningen nog door het college worden vastgesteld. Tevens is een afspraak gepland op 22 oktober a.s. met het Platform Minima. Dhr. Van Bree, beleidsmedewerker die in regionaal verband vanuit de gemeente Goirle betrokken is bij het opstellen van de verordeningen en beleidsregels, zal dan uitleg geven over de verordeningen.

Beleidskeuzes verordeningen Participatiewet en Maatregelen WWB.

De belangrijkste aandachtspunten

Reguliere banen

- Bijstandsgerechtigden worden dikwijls al jaren van de ene plek naar de andere gestuurd. Dan hebben ze weer even werk, dan zitten ze weer thuis, dan moeten ze weer hier heen en dan weer daar. Dikwijls zijn het mensen met allerlei problemen, voor wie een stabiele situatie een vereiste is om te kunnen functioneren.

Reactie college:

Het is onduidelijk op basis waarvan dit (negatieve) beeld bestaat bij het Platform Minima. Het is namelijk niet zo dat we Goirlese uitkeringsgerechtigden de afgelopen jaren zomaar van het ene naar het andere traject hebben gestuurd. Indien er een re-integratietraject werd ingezet, was dit gericht op uitstroom naar werk; regulier of met ondersteuning. Indien gedurende of na afloop van het traject bleek dat deze stap (nog) niet gezet kon worden, kon nog een nieuw traject met als doel sociale activering gestart worden. Er werd daarbij altijd gekeken naar de persoonlijke en psychische omstandigheden van de werkzoekende. Bijvoorbeeld of er kinderopvang of schuldhulpverlening nodig was en of dit voor die persoon allemaal tegelijkertijd te organiseren was. Er werd ook overleg gevoerd met een behandeld arts of psycholoog indien van toepassing.

Sinds we in 2013 gestart zijn met Goirle aan de Slag en ook in het jaar daarvoor, zijn we de re-integratie voornamelijk in eigen beheer gaan doen. Er zijn sindsdien nauwelijks externe trajecten gestart. We zijn uitkeringsgerechtigden met als verwachte (eind)trede op de participatieladder: werk, individueel gaan spreken en in groepsverband gaan trainen met de training Goirle aan de Slag. Dit heeft voor 40% van de deelnemers aan de training regulier werk opgeleverd op de reguliere arbeidsmarkt. Soms voor korte tijd, soms een contract voor een jaar. Deelnemers die niet regulier aan het werk kunnen, worden richting vrijwilligerswerk begeleid. Misschien dat er uitkeringsgerechtigden zijn die meerdere onderdelen hebben doorlopen. Dat is dan ook nodig geweest. Het is juist niet de bedoeling mensen het gevoel te geven dat ze niks meer kunnen of ze daarom 'met rust te laten'. Iedereen kan iets doen en we hebben als gemeente de verplichting om ons maximaal in te spannen om mensen te laten groeien op de participatieladder en indien mogelijk bijstandsonafhankelijk te krijgen. Mensen thuis op de bank laten zitten, is juist niet de bedoeling.

Advies:

Bied deze mensen een duurzaam perspectief. Zorg ervoor dat er banen komen van minimaal 1 jaar. Nu worden er mensen aan een baan geholpen maar voor hoe lang? 3 maanden, 6 maanden en daarna? Blijf hen langer monitoren zodat zij niet na enkele maanden weer op straat staan en weer in hun oude patroon terugvallen. Verleng het zorgtraject. Door over een lange periode mensen te volgen, wordt duidelijk wat er wel en wat er niet werkt bij mensen. De gemeente kan daarvan leren en deze kennis gebruiken in het aanbod en de ondersteuning van mensen.

Reactie college:

Helaas kan het college niet voor banen zorgen. Banen worden door werkgevers geleverd. Uitgangspunt van de Rijksoverheid en het college is dat zoveel mogelijk mensen regulier aan het werk kunnen. Indien nodig met ondersteuning voor de werkgever en de werknemer (denk aan: loonkostensubsidie, jobcoaching, aanpassingen op de werkplek of werken via een detachingsconstructie). Uiteraard gunnen we iedereen regulier werk voor langer tijd. Maar in de huidige arbeidsmarkt, onze samenleving en in deze tijd, zijn banen voor het leven niet meer vanzelfsprekend en ook niet meer de norm. Overigens heeft het college door het beheer van de parkeergarage in eigen hand te nemen wel een duurzame baan en een oproepbaan gecreëerd en is uitkeringsgerechtigde, bij goed functioneren, duurzaam geplaatst en één iemand op oproepbasis.

Er wordt ook al nazorg geleverd door de gemeente, de mate waarin en de termijn is per individu verschillend. Ook wordt bij de deelnemers aan de training veel aandacht besteed aan zelfredzaamheid en aanspreken van hun eigen kracht. Wat doe je als het op je nieuwe baan niet lekker loopt? Met wie ga je daarover praten en wat kun je zelf doen? Eén van de opties is dat ze voor ondersteuning ook terecht kunnen bij één van de werkmakelaars van de gemeente. Maar wel nadat er met de werkgever, begeleider of jobcoach geen oplossing gevonden kon worden. Het advies wordt dus voor een deel al in de praktijk uitgevoerd en kan deels niet worden opgevolgd.

- Het PM vraagt ervoor te waken dat mensen die alles net weer op de rit hebben en weer op een acceptabele manier deel kunnen nemen aan de maatschappij niet steeds een tandje bij moeten zetten. Niet alleen gedwongen maar men moet er ook voor waken dat mensen zelf niet meer willen, dan wat zij aan kunnen. Overvraag mensen niet ook al gaat het iets beter met hen.

Reactie college:

Bij een aanvraag voor een uitkering wordt vanaf 1 januari 2015 direct de quickscan en indien nodig de integrale vraaganalyse toegepast. Een gesprek over kansen en mogelijkheden richting (vrijwilligers)werk wordt altijd al zorgvuldig gevoerd. Daarbij is aandacht voor wensen en beperkingen van de uitkeringsgerechtigde maar ook voor het vergroten van zelfredzaamheid en eigen kracht.

- Werkgevers die deze mensen een kans bieden, dienen goed begeleid te worden. Zorg voor goede contacten en ontzorg de werkgever. Belast hen niet met allerlei administratieve handelingen.

Reactie college:

Dat is inderdaad ook het uitgangspunt.

Door mensen op de door u voorgestelde manier weer aan het arbeidsproces deel te laten nemen, wordt er een nieuwe groep bijstandsgerechtigden gecreëerd. Immers uw doelgroep krijgt voorrang bij het aanbod van banen, wordt geholpen bij het vinden van een baan en er wordt voor deze mensen eventueel een loonkostensubsidie gegeven. Daar kan een individuele werknemer niet tegenop!

Mensen met een lage opleiding hebben het al moeilijker omdat mensen met een hogere opleiding steeds meer genoodzaakt zijn banen te accepteren waarvoor enkele jaren geleden nog lager opgeleide mensen werden aangenomen.

Vraag:

Hoe denkt de gemeente hiermee om te gaan? Hoe kan voorkomen worden dat met name banen die geschikt zijn voor mensen met een lage opleiding, en dat zijn ook voor een groot deel diegenen die behoren tot de door u bedoelde groep, ook nog beschikbaar zijn voor de 'gewone, reguliere' arbeidsmarkt?

Reactie college:

Hier wordt waarschijnlijk bedoeld op de Baanafspraken en de prioritaire doelgroep die door het Rijk is aangewezen. In het sociaal akkoord (tussen kabinet en sociale partners) van 11 april 2013 hebben het kabinet en werkgevers afgesproken dat ze extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. In totaal gaat het om 125.000 extra banen die in 2026 gerealiseerd moeten zijn; 100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid. Er moet dus juist extra werkgelegenheid komen in plaats van dat 'simpele' banen worden ingevuld met de genoemde doelgroepen.

Vrijwilligerswerk

- Ook het PM vindt dat iedereen de kans moet krijgen om mee te kunnen doen in onze maatschappij. Bijna iedereen kan een bijdrage leveren door zich in te zetten voor anderen. Dat kan ook zijn in de vorm van vrijwilligerswerk. Het PM vindt dat dit niet dwingend kan worden opgelegd. Daar zijn ook zeker de organisaties waar betrokkene het vrijwilligerswerk moet gaan verrichten, niet bij gebaat. Mensen moeten zelf kunnen kiezen wat zij gaan doen. Dit komt de motivatie sterk ten goede.
- Men dient er ook voor te waken dat van vrijwilligers die deze mensen moeten gaan begeleiden, te veel wordt gevraagd. Het mag niet zo zijn dat zij afhaken omdat zij met de problematiek van een 'geplaatste vrijwilliger' om moeten kunnen gaan. Dit zal niet altijd het geval zijn maar het is zeker ook niet uit te sluiten.

Vragen:

Wie gaat er bepalen welk vrijwilligerswerk iemand moet gaan doen? Mag iemand dat weigeren? Hoe wordt de organisatie begeleid waar betrokkene gaat werken? Wie grijpt er in als het niet werkt? Wie volgt de 'geplaatste vrijwilliger'?

Reactie college:

We willen juist dat iedereen vooral zelf bepaalt welk vrijwilligerswerk hij of zij wil (gaan) doen en dat ook zelf gaat zoeken of regelen. Over het zoeken naar en regelen van, worden wel afspraken gemaakt. Hoe lang krijgt iemand de tijd om iets te zoeken en voor hoeveel uur verwachten we dat iemand actief is. Indien daar ondersteuning bij nodig is, kan men terecht bij het steunpunt vrijwilligerswerk van ContourdeTwern. Er wordt gekeken naar een goede match tussen vraag en aanbod en er blijkt tot nu toe weinig tot geen ondersteuning nodig te zijn bij het daadwerkelijk verrichten van vrijwilligerswerk. Mensen kiezen dingen die ze leuk vinden en graag doen en hulp wordt geboden door andere vrijwilligers. Hierin zijn uitkeringsgerechtigden niet anders dan reguliere vrijwilligers. Indien iemand vrijwilligerswerk weigert te doen, zich niet inzet om te groeien op de participatieladder en ook geen mantelzorg levert, met andere woorden er is sprake van iemand die 'niks' wil doen dan komt voor die persoon de tegenprestatie in beeld. We hebben het dan niet meer over vrijwilligerswerk.

In dat opzicht spreken we dus ook niet van een geplaatste vrijwilliger. Indien de conclusie is dat een tegenprestatie moet worden opgelegd, is daar zoals in de keuzenota is opgenomen, een aanbod vanuit de gemeente voor nodig. Een dergelijk aanbod organiseren, kost tijd, geld en capaciteit. Mogelijk kan dit in samenwerking met een organisatie waar ook gewoon vrijwilligers werken, in dat geval zullen we zeker bovenstaande aspecten overwegen en borgen.

Het PM is verder van mening dat:

- Er jaarlijks moet worden gekeken naar wat de effectiviteit is van de ingezette re-integratiemiddelen.
- Er van alle beslissingen die er worden genomen een schriftelijk mededeling dient te worden gedaan aan belanghebbende.
- Belanghebbende de mogelijkheid moet hebben om tegen een beslissing bezwaar te maken of in beroep te gaan.

Reactie college:

Er wordt uiteraard conform de wet en de vaste jurisprudentie richting uitkeringsgerechtigden gecommuniceerd.

Keuzes

Keuze 1

Vragen:

Als er niet voldoende middelen zijn, hoe kan iemand dan stijgen op de participatieladder? Groei en ontwikkeling gaan niet vanzelf. Wie betaalt de middelen (studie, begeleiding, coaching) die nodig zijn om iemand meer kansen te geven?

Reactie college:

Zoals in deze keuze ook is verwoord, hangt inzet van middelen van de genoemde vier factoren af. Inherent aan deze keuze is echter ook dat er mensen zijn waar we geen middelen op in kunnen zetten. Uiteraard is het doen van vrijwilligerswerk voor deze mensen ook een manier om te stijgen op de participatieladder, dit kost geen geld.

Keuze 2

Het PM kan zich hierin vinden.

Keuze 3

Advies;

Het PM vindt dat het uitgangspunt niet moet zijn een 'minimaal' aantal plekken maar het aantal plekken dat 'nodig' is. Dit is een zeer kwetsbare groep die geen kansen heeft op de arbeidsmarkt. De gemeente heeft een zorgplicht voor deze mensen. Zij hebben zekerheid nodig. Continuïteit en begeleiding zijn noodzakelijk.

Reactie college:

Het college neemt dit advies niet over, gelet op de argumentatie zoals al in de keuzenota is weergegeven. Daaraan toegevoegd wordt dat het inzetten van het aantal 'benodigde' plekken betekent dat de voorziening nog onbetaalbaarder wordt. Het Rijk gaat er bij het beschikbaar stellen van middelen vanuit dat per uitstroom van drie personen uit de Wsw-regeling, 1 nieuw beschutte plek wordt ingevuld en rekent niet op basis van het aantal benodigde plekken. Tenslotte zal de gemeente zoals in de keuze is aangegeven wel inspanning leveren om deze mensen mee te laten doen, waarbij zekerheid, continuïteit en begeleiding in acht worden genomen, maar dan niet via de regeling Beschut Werk.

Keuze 4

Het PM hecht grote waarde aan een gedegen rapportage.

Vraag:

Het effect van het beschikbaar stellen van de voorziening Beschut Werk is dat het participatiebudget afneemt vanwege het budget dat ingezet moet worden aan de begeleidingskosten voor beschut werk.

Vraag:

Het PM zou graag weten hoe hoog het resterende participatiebudget dan nog is.

Reactie college:

Op dit moment is alleen bekend dat per Beschut Werk-plek die aangeboden wordt, € 8.500,00 per jaar moet worden betaald aan begeleidingskosten uit het participatiebudget en dit dus jaarlijks tot aan het pensioen of overlijden van de geplaatste. De hoogte van het participatiebudget voor 2015 is opgenomen in de keuzenota. De hoogte voor de jaren daarna is nog niet bekend maar er wordt nog een korting verwacht op het budget. Wat het resterende participatiebudget is, kan dus (nu) niet worden vastgesteld. Maar logischerwijs drukken de begeleidingskosten naar mate er meer mensen in beschut werk zouden worden ondergebracht, steeds zwaarder op het participatiebudget. Waarbij nog opgemerkt moet worden dat wanneer iemand buiten de regeling Beschut Werk om geplaatst wordt met loonkostensubsidie en begeleidingskosten, we wel jaarlijks kunnen kijken naar de hoogte van de benodigde loonkostensubsidie en de begeleidingskosten.

Keuze 5

Het PM merkt op dat het sanctiebeleid al is geschrapt als men niet een bepaald aantal plaatsen beschikbaar heeft voor de doelgroep.

Vragen:

- Hoe denkt de gemeente aan voldoende plaatsen te komen?
- Wat is een baan? Er wordt gesproken over een baan bij ten minste 25 uur. Nu is het al zo dat er werkgevers zijn die deze baan opsplitsen in bijvoorbeeld 5x 5 uur. Zou de gemeente dat hier acceptabel vinden?

Reactie college:

Deze keuze moet nog verder uitgewerkt, er is nog veel onduidelijk. Er kan daarom ook nog geen antwoord worden gegeven op deze vragen.

Keuze 6

- Het PM is van mening dat de mogelijkheden van mensen zelf het uitgangspunt moeten zijn. Bij sommigen zullen er nog kansen liggen. Anderen zullen (tijdelijk) weinig mogelijkheden hebben. Daarmee moet rekening worden gehouden.
- De gemeente moet zorgen voor voldoende aanbod. Tevens moet het kwalitatief goed zijn zodat het mensen iets oplevert.
- Mensen dienen zelf zeggenschap te hebben over het soort (vrijwilligers)werk dat zij willen doen.
- Afspraken dienen altijd schriftelijk te worden vastgelegd.

Reactie college:

Mee eens.

Beleidskeuzes verordeningen Wmo 2015 en Jeugdwet

Deze beleidskeuzes behoren feitelijk niet tot het aandachtsgebied van het PM, hetgeen niet willen zeggen dat het PM ze niet heeft besproken.

Het PM kan zich over het algemeen vinden in de voorgestelde keuzes. Wij willen alleen reageren op de collectieve ziektekostenverzekeringen.

- De collectieve ziektekostenverzekeringen
Het PM vindt dit een goed voorstel maar pleit ervoor de inkomensgrens wel op 130% te leggen. Op die manier kunnen werkende mensen met een laag inkomen hier ook gebruik van maken.

Reactie college:

Dit is al geregeld, iedereen met een inkomen tot 130% van de toepasselijke bijstandsnorm kan gebruik maken van de collectieve verzekering met de algemene voordelen, maar alleen personen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm krijgen nog een extra korting op de premie van de gemeente.

Vragen:

- Het PM vraagt zich af waarom er niet is gekozen voor een verhoging tot 130% van het minimumloon, hetgeen wettelijk toelaatbaar is.
- In het bestuurlijk overleg van 14 april 2014 is afgesproken dat het PM betrokken zou worden bij de besteding van de middelen ter compensatie van de Wtcg en CER. Het PM is hier echter niet over geraadpleegd, hetgeen niet volgens de afspraak is. Het PM kan zich overigens wel vinden in deze besteding.
- Het PM wil graag weten of alle beschikbare middelen worden ingezet voor de collectieve verzekeringen en zo niet waar wordt het restant dan voor gebruikt?

Reactie college:

Het is wettelijk niet toegestaan om die grens te verhogen naar 130% van het minimumloon. Daarnaast zijn de inkomensgrenzen dan niet meer in verhouding. Voor gehuwden is de bijstandsnorm namelijk ongeveer gelijk aan het minimumloon voor één persoon, maar voor een alleenstaande is de bijstandsnorm lager dan het minimumloon.

Het klopt dat over het betrekken van het platform minima bij dit onderwerp is gesproken tijdens het bestuurlijk overleg eerder dit jaar en het is inderdaad juist dat we daarna het platform minima hier niet over hebben geraadpleegd. Dit verdient niet de schoonheidsprijs, daarvoor excuses.

Niet alle door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden ingezet voor de collectieve ziektekostenverzekering voor minima. Hiervoor is een bedrag van € 80.000,00 extra in 2015 gereserveerd. Het restant van de middelen wordt ingezet bij de financiering van de continuering van de AWBZ-zorg voor mensen die ook voor 1 januari 2015 al zorg kregen op grond van de AWBZ. De middelen komen daarom wel toe aan de doelgroep van mensen die zorg nodig hebben.

Tot zover de reactie van het Platform Minima. Indien u nog vragen heeft dan zijn wij uiteraard graag bereid die te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
Namens het Platform Minima,

Trix Vissers
Voorzitter